Пралетары ўсіх краў, злучайцеся!

Кошт нумару—3 кап.

САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТУ САВЕТАЎ БССР.

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА:
На 1 месяц — — 70 к.
« 3 « — — 2 р.
« 6 « — — 4 »
На 1 год — — 7 »
Зьмена адрасу—10 кап.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:
За радок нонпарэлі пасьля тэксту — — — 50 кап.
За радок нонпарэлі пасярод тэксту — — 1 руб.
За радок нонпарэлі перад тэкстам — — 1 р. 50 к.
Сьмешныя—на 50 проц. даражэй.
Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ:
за 1 дакумант—60 кап.,
за кожны дадатковы—30 кап.
Беспрац. і чырвонаармейцы за 1 дакумант—15 кап., за кожны дадатковы—5 кап.
Публікацыі ЗАГС'у—5 руб.

Падпіска прымаецца ў Контрагенцтве Друку, ва ўсіх аддзяленьнях Бел. Дзярж. Выдавецтва і ва ўсіх паштова-тэлеграфных канторах.

Абвесткі прымаюцца канторай газэты: Менск, Савецкая, 63. Тэл. № 478

АДРАС РЭДАКЦЫІ—Менск, Савецкая, 63. Тэл. № 478. Тэл. рэдактара—769.

7-ы год выданьня. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА № 56 (1651) Серада, 10-га сакавіка 1926 г.

Праца сельскіх ячэек.

Зараз ідзе агляд працы сельячэек. Бязумоўна, дэтальнае азнаямленьне з практычнай працай сельячэек, выкрыцьцё адмоўных бакоў іх працы, л квідаваньне недахопаў і шкодных ухілаў у працы,—значна аздаровяць сельячэйкі і паставяць на тую вышыню, на якой яны павінны стаяць. Дагэтуль некаторыя сельячэйкі ва ўсей сваей штодзённай працы мелі вялікія хібы. Галоўныя в гэтых хібаў—гэта адсутнасьць мэтадаў сыстэматычнай працы, адсутнасьць сталай плянавасьці працы. Надзвычайна вялікі лік пытаньняў у плянах працы не давалі многім сельячэйкам зьвярнуць сваю ўвагу на больш асноўныя пытаньні, на тыя пытаньні, якія заўсёды мусяць стаяць у цэнтры працы кожнай сельячэйкі.

Трэба заўсёды памятаць, што парт'ячэйкі ў сельсаветах зьяўляюцца кіраўнікамі гаспадарчага і культурнага жыцьця нашай вёскі. На сельячэйках ляжыць абавязак праводзіць у жыцьцё і дапамагаць і сачыць за правільным праводзеньнем у жыцьцё нізавымі савецкімі ўстановамі ўсіх мерапрыёмстваў і пастаноў савецкага ўраду. Адзін з асноўных органаў сав. улады на вёсцы зьяўляецца с-савет. Сельсавет адыгрывае ролю арганізацыйнага і палітычнага цэнтру на вёсцы. Вось дзеля гэтага сельячэйкі і павінны цэнтрам свэёй працы ўзяць с-саветы. Сельячэйкі павінны сачыць і нават дамагацца таго, *каб праца с-саветаў ішла ў інтарэсах беднаты і серадняцтва, каб с-савет сапраўды сваею чыннасьцю* ахопліваў усе бакі эканамічнага і культурнага будаўніцтва вёскі. Ня меншую ўвагу сельячэйкі павінны зьвярнуць і на пытаньне каапэраваньня сялянства, на ўцягненьне бядняцкага і серадняцкага насельніцтва ў с.-г. т-вы, у т вы пазычковыя, мэліарацыйныя і інш. Гэтым відам каапэрацыі хутчэй і лягчэй усяго мы зможам дапамагчы сялянскай беднаце адрадзіць сваю гаспадарку.

Наогул кажучы, сельячэйкі мусяць зварочваць увагу, траціць сваю сілу і энэргію на сур'ёзную працу па ўздыму гаспадарчаму і культурнаму нашай вёскі, а не займацца, як гэта часамі бывае, вырашэньнем і праводзеньнем у жыцьцё дробязных пытаньняў, у чым патрабуецца толькі ініцыятыва і кіраўніцтва сельячэйкі.

Таксама актуальным пытаньнем для сельячэек зьяўляецца пытаньне аб сувязі ячэйкі з беспартыйным сялянствам. Сельячэйкі, па прыкладу рабочых ячэек, павінны ўзяць сур'ёзны курс на ўтварэньне актыву з беспартыйных сялян. Гэты вясковы актыў павінен быць арганізован з вясковай беднаты і лепшай часткі серадняцтва. Толькі праз такі беспартыйны актыў мы хутчэй і цясьней зможам зьвязацца з самымі шырокімі масамі нашага беспартыйнага сялянства.

Уважлівы агляд сельячэек, праверка іх практычнай працы, знаёмства з працаю больш прыкладных ячэек, усё гэта, трэба спадзявацца, ажывіць працу сельячэек, паставіць іх на новыя рэйкі і зробіць сапраўды кіраўнікамі гаспадарчага і культурнага будаўніцтва нашай вёскі.

АДЧЫНІЛАСЯ СЭСІЯ САВЕТУ ЛІГІ НАЦЫЙ.

СЭСІЯ ЗАЦЯГНЕЦЦА НАДОЎГА.

ПАРЫЖ, 8 III. Сэсія савету Лігі Нацый адчынілася сёньня пад старшынствам Ішы (дэлегат Японіі ў Лізе) У францускіх палітычных колах лічаць, што міністэрскі крызіс вельмі паслабляе магчымасьць Францыі правесьці на сэсіі савету Лігі Нацый тыя камбінацыі, якія яна падтрымлівае. Брыян, які браў удзел учора ў прыватных нарадах савету ў Жэневе, вярнуўся ў Парыж. Ва францускіх палітычных колах зацьвярджаюць, што сэсія савету Лігі Нацый зацягнецца; тымчасам Францыя здолее ліквідаваць урадавы крызіс і пашле ў Жэневу аўтарытэтнага прадстаўніка.

У НЯМЕЧЧЫНЕ НАПРУДЖАНЫ НАСТРОЙ.

БЭРЛІН, 8-III. Нямецкі друк выяўляе вялікую стрыманасьць у зьвязку з няпэўным становішчам утвораным з прычыны выхаду ў адстаўку Брыяна. Урадовы друк абмалёўвае становішча ў Жэневе пасьля ўчарайшых нарад, як вельмі напруджанае, але ня лічыць яго безнадзейным. Водлуг думкі ўрадавых газэт, сур'ёзная пагроза становішчу можа стварыцца толькі ў выпадку рашучага павароту Францыі ў бок нацыяналістычнае палітыкі.

ІТАЛЬЛЯНСКАЯ ДЭЛЕГАЦЫЯ ПАДТРЫМЛІВАЕ ПАЗІЦЫЮ ПОЛЬШЧЫ.

РЫМ. 9 III. Орган крайніх фашыстаў „Інфэро" паведамляе: прадстаўнік Італіі Шалойя у час папярэдніх перамоў у Жэневе настайваў, каб Польшчы было дадзена пастаяннае месца ў савеце Лігі Нацый.

Нямецкая дэлегацыя заявіла адвод прапанове Шалойя, падтрыманай Брыянам. Выступленьне прадстаўніка Італіі на карысьць Польшчы выклікала вялікае расчараваньне ў Нямеччыне.

ФРАНЦЫЯ БЕЗ УРАДУ.

НІЯК НЕ ЗНАЙСЬЦІ КАНДЫДАТА Ў ПРЭМ'ЕРЫ.

ПАРЫЖ, 8 III. Папярэднія нарады ў Думэрга наконт складаньня новага францускага габінэту адбываюцца далей. На пасяджэньні парляманцкае фракцыі радыкалаў-сацыялістаў выявіліся вялікія недагаворанасьці. Згода дасягнута толькі ў пытаньні аб тым, што фракцыя будзе падтрымліваць толькі той габінэт, які прадоўжыць замежную палітыку Эррыё і Брыяна. Большасьць радыкалаў выказваюцца за тое, каб даручыць складаньне новага габінэту Брыяну. Ёсьць чуткі наконт камбінацыі Брыян-Кайё, ці Кайё-Брыян. З прычыны таго, што такую камбінацыю зараз цяжка ажыцьцёвіць, некаторыя высоўваюць кандыдатуру дэ-Монзі, які стаў бы на чале габінэту, пераходнага да ўраду Кайё.

Органы фінансавых і прамысловых колаў вельмі занепакоены тым, што крызіс габінэту адбіваецца, на становішчы францускіх фінансаў. Агэнцтва «Сан-Філь» піша: „Мы перажываем момант, калі трагічна ставіцца пытаньне пра далейшы лёс франку".

ВОДГУКІ НА КРЫЗІС У АНГЛІІ.

ЛЁНДАН, 9-III. Ангельскі друк жвава абгаварвае ўрадавы крызіс у Францыі. Большасьць газэт выказвае думку, што Брыян захавае за сабою партфэль міністра замежных спраў і ў новым урадзе. Погляды ангельскіх колаў наконт уплыву ўрадавага крызісу ў Францыі на працу сэсіі Лігі Нацый—розныя. Адны думаюць, што крызіс зьнішчыў перашкоды да ўваходу ў савет Лігі толькі адной Нямеччыне, другія падкрэсьліваюць, што адсутнасьць Брыяна на сэсіі Лігі можа ўтварыць перашкоды юрыдычнага характару. Лібэральны друк выказваецца проці адстрочкі ўваходу Нямеччыны ў Лігу Нацый. Лібэральныя газэты, абгаварваючы фінансавае становішча Францыі, прыходзяць вываду, што Францыя «замыкае злоснае банкроцтва». Фінансавыя газэты зазначаюць, што сучаснае становішча Францыі вымагае дыктатуры.

Думэрг у савецкім павільёне на Ліёнскім кірмашы.

ПАРЫЖ, 8 III. Францускі прэзыдэнт Думэрг разам з міністрамі і дэпутатамі наведаў савецкі павільён на Ліёнскім кірмашы. Думэрг вельмі цікавіўся экспанатамі СССР. Тлумачэньні даваў т. Ракоўскі, які прыехаў на кірмаш разам з т.т. Мдывані і Прэабражэнскім.

Савецкі павільён ... квадратовых мэтраў і зьяўляецца самым вялікім павільёнам на кірмашы, наведваецца вялікім лікам публікі. Асаблівую ўвагу прыцягвае вітрына нафты з прыкладамі вытворчасьці, картаграмамі і фатаграфіямі кватэр рабочых, вітрына мяхоў, вітрына харчавых прадуктаў і саматужная вытворчасьці ...

ЗА ВЫЗВАЛЕНЬНЕ З АСТРОГУ 12-ЦІ АНГЕЛЬСКІХ КАМУНІСТАЎ.

НЯБЫВАЛАЕ ВЫЯЎЛЕНЬНЕ РАБОЧАЕ САЛІДАРНАСЬЦІ.

ЛЁНДАН, 9 III. Самая вялікая заля Лёндану, у якой можа зьмясьціцца больш 10.000 чал., была запоўнена да адказу ў нядзелю 7-га сакавіка ў дзень мітынгу наладжанага з мэтаю патрабаваць вызваленьня палітычных вязьняў. Ужо за тыдзень наперад былі разабраны ўсе уваходныя білеты, і тысячы жадаючых не маглі папасьці на мітынг. Па энтузіязму і агульнаму баявому настрою рабочае аўдыторыі, **мітынг напамінаў гістарычныя дэманстрацыі ў гэтай-жа залі ў пэрыяд 1918-20 гадоў. За апошніх 6 год Лёндан ня бачыў такое дэманстрацыі.** Дэманстрацыя пад старшынством Джорджа Ленсбэры ўяўляла сабою жывы малюнак адзінага фронту ўсіх сэкцый левага крыла ангельскага рабочага руху. У ліку прамоўцаў выступалі: Пэрсель Хікс (ад савету прафсаюзаў), Уітлі, Макстон і інш.

Жонка камуніста Гарры Польліта, які сядзіць у астрозе, ад імя жонак вязьняў камуністаў сказала: «Жонкі вязьняў патрабуюць вызваліць арыштаваных не затым, што яны іх гаспадары, а затым, што яны актыўныя барацьбіты за справу рабочае клясы». Прамова была спаткана гучнымі воплескамі аўдыторыі.

Асаблівага ўздыму мітынг дасягнуў тады, калі ўся аўдыторыя, г. зн. больш 10.000 чалавек стоячы, як адзін чалавек, паўтарала за Ленсбэры:

«Мы заклікаем салдат, матросаў і лётчыкаў адмовіцца пры ўсіх абставінах страляць у рабочых, і заклікаем усіх рабочых не ўваходзіць у капіталістычную армію». Гэтая заява з вуснаў 10.000 рабочых тым больш характэрна, што яна супадае з дэкларацыяю, за якую былі засуджаны камуністы у якасьці мяцежнікаў.

Мітынг скончыўся сьпевам Інтэрнацыяналу і Чырвонага Сьцягу.

На шляху да аб'яднанага наступу на капітал.

Ангельская незалежная рабочая партыя патрабуе зьліяньня II-га і III Інтэрнацыяналаў.

ЛЁНДАН, 5-III. Ангельская незалежная рабочая партыя выпрацавала рэзалюцыю, у якой прапануе склікаць канфэрэнцыю з прадстаўнікоў II-га і III-га Інтэрнацыяналаў. Рэзалюцыя будзе пададзена на падрыхтаванай да скліку 11-га красавіка ў Цурыху сэсіі выкан. к-ту II-га Інтэрнацыяналу. У ёй між іншым гаворыцца: «З прычыны неабходнасьці ажыцьцёвіць салідарнасьць рабочае клясы для барацьбы проці капіталістычнае і імпэрыялістычнае рэакцыі і з прычыны пагрозы з боку фашызму ў Эўропе, **выкан. к-т Сацыялістычнага Інтэрнацыяналу павінен прапанаваць выкан. к-ту III-га Інтэрнацыяналу склікаць аб'яднаную канфэрэнцыю, каб разглядзець магчымасьці утварэньня аб'яднанага Інтэрнацыяналу».** Незалежная рабочая партыя прапануе ня высоўваць ніякіх папярэдніх умоў удзелу ў канфэрэнцыі і настойвае, каб Сацыялістычны Інтэрнацыянал патрабаваў заснаваньня аб'яднанага Інтэрнацыяналу на грунце волі чыннасьці для кожнае сэкцыі, у залежнасьці ад тых асаблівых палітычных і эканамічных абставін, в якімі ім прыходзіцца мець справу.

ПАДЗЕІ У КІТАІ.

ПОСЬПЕХІ НАРОДНЫХ АРМІЙ.

ПЕКІН, 8-III. Пацьвярджаецца паведамленьне аб захопе 1-ю народнаю арміяю Мачана (50 кілёмэтраў на поўдзень ад Цянь-Цьзіна), а таксама Цьзін-Сяна і Потоу-Чана (якія знаходзяцца на захад ад чыгункі Тэ-Чжоў-Цянь-Цьзін) і Цьзян-Чжоу (на поўдзень ад Мачану). У бойцы з боку народных армій бралі ўдзел самалёты. Атрад расейскіх белагвардзейцаў панёс вялікія страты. Паведамляецца таксама, што войска 3-е народнае арміі захапіла Кін Чжоў Чы на граніцы правінцый Чжылі і Шандунь.

Газэты паведамляюць, што між 1-ю народнаю арміяю і мукдэнцамі адбываюцца перамовы наконт перамір'я. Перамовы абцяжарвае тое, што мукдэнцы патрабуюць перадачы Чжэхолу.

КАНТОНСКАЯ АРМ'Я МОЖА СПАДЗЯВАЦЦА НА ПОСЬПЕХ.

ПЕКІН, 8-III. Ранейшы саветнік Сун Ят-Сэна Вэй-Шун-Мін, які прыехаў у Шанхай, заявіў прадстаўнікам друку: войскі кантонскага ўраду ня толькі добра забясьпечаны зброяю і амуніцыяю, але маюць таксама і палітычную падрыхтоўку. У зьвязку з гэтым, Вэй-Шун-Мін думае, што калі кантонскай арміі будзе загадана выступіць на поўнач (проці У-Пэй-Фу), дык экспэдыцыя будзе мець посьпех.

ЗАБАСТОЎКА НА ЯПОНСКІХ ПРАДПРЫЁМСТВАХ ПАШЫРАЕЦЦА.

ПЕКІН, 8-III. У Шанхаі забаставалі служачыя яшчэ аднае японскае папяровa-ткацкае фабрыкі, якія патрабавалі павялічыць заработак. На фабрыку паслана 110 паліцэйскіх дзеля „падтрыманьня ладу".

ЗАБАСТОЎКА ГАНКОНСКІХ МАРАКОЎ ПАДЫХОДЗІЦЬ К КАНЦУ.

ПЕКІН. 8 III. Водлуг паведамленьня агэнцтва Рэйтэра, між прадстаўнікамі ганконскага законадаўчага савету і ўпаўнаважаным па замежных справах кантонскага ўраду адбываюцца неафіцыйныя перамовы, каб спыніць забастоўку. Рэйтэр думае, што абодва бакі маюць жаданьне пагадзіцца, хоць да гэтага часу перамовы вынікаў яшчэ не далі.

МІЖНАРОДНЫ ДЗЕНЬ РАБОТНІЦЫ Ў ПЕКІНЕ.

ПЕКІН, 8-III. Жаночая сэкцыя Гаміндану і ліга эмансіпацыі жанчын наладзілі ў Пекіне масавы мітынг жанчын у міжнародны дзень работніцы. У мітынгу брала ўдзел больш 2.000 жанчын-работніц, студэнтак і інш.

ЗАГУЛЬВАНЬНІ АМЭРЫКІ З КІТАЕМ.

ПЕКІН, 8 III. «Чэн-Бао» паведамляе, што ўрад Злучаных Штатаў даручыў амэрыканскаму пасланьніку ў Пекіне Мак-Муррэю падтрымліваць кітайскую прапанову аб адмене мешанага суду ў Шанхаі. Паведамляюць, што гэтая інструкцыя была паслана Мак-Муррэю пасьля гутаркі кітайскага пасланьніка ў Вашынгтоне з міністрам замежных спраў Злучаных Штатаў Кельлёгам, які прапанаваў Кітаю замест гэтага зрабіць больш лёгкую працадуру суду па справах між чужаземцамі і кітайцамі.

АДПОР ПРУЛЮ З БОКУ ІТАЛІІ.

РЫМ. «Пополо д' Італія» адхіляе вымыслы белагвардзейскае газэты «Руль», якая выдаецца эмігрантамі ў Бэрліне, што 50 проц. італьлянскіх тавараў, якія ўвозяцца ў СССР, ня маюць добрае якасьці. Газэта заяўляе, што водлуг даных «Экономической Жизни», 89 проц. італьлянскіх тэкстыльных тавараў адпавядаюць вызначаным умовам. У далейшым газэта абяцае выкрыць крыніцы маны якою карыстаецца «Руль».

Рух сярод індыйскіх нацыяналістаў.

ЛЁНДАН, 8-III. Агэнцтва Рэйтэра паведамляе з Дэлі (Індыя): Калі ў індыйскім законадаўчым сходзе пачаўся разгляд асыгнаваньняў па бюджэту, дык усе сябры партыі свараджыстаў і лігі Гомруля (умерана-кансэрватыўная арганізацыя) пакінулі сход у знак пратэсту проці адмовы ўраду здаволіць патрабаваньні свараджыстаў наконт неадкладнага ўводу канстытуцыйных рэформ.

Капіталісты Англіі абвясьцілі вайну рабочым.

РАБОЧЫЯ РЫХТУЮЦЦА ДА АДПОРУ.

ЛЁНДАН, 8 III. Канфэрэнцыя камітэтаў Лёнданскае акругі, сэкратароў аддзелаў і фабрычна-заводзкіх старастаў аб'яднанага саюзу машына будаўнічых рабочых ухваліла патрабаваць, каб зараз жа быў павялічаны заработак на 20 шылінгаў (блізка 9 рублёў 70 кап. у тыдзень). Разам з тым канфэрэнцыя даручыла аб'яднаму камітэту машынабудаўнічых саюзаў Лёндану ў выпадку, калі гэтае патрабаваньне ня будзе здаволена ў самы кароткі час, прасіць у выканкомаў, уваходзячых у аб'яднаны камітэт саюзаў, упаўнаважаньняў, каб правесьці галасаваньне аб забастоўцы ва ўсіх акругах.

Канфэрэнцыя адмовілася прапанаваць 900 м бастуючым машынабудаўнічым рабочым ангельскіх майстэрняў ў Фэльтане ізноў распачаць працу.

Другая канфэрэнцыя, скліканая лёнданскім камітэтам саюзу электратэхнікаў, ухваліла зьйсьціся ізноў 12-га сакавіка і, калі да гэтага часу абвешчаньні прадпрыёмцаў наконт лёкауту ня будуць зьняты,—разглядзець прапанову аб абвяшчэньні забастоўкі на сілавых станцыях Лёндану і іншых прадпрыёмствах.

Ні капейкі магнатам.

БЭРЛІН, 8-III. Не зважаючы на вялікія перашкоды з прычыны сабатажу мясцовае ўлады, кампанія па збору подпісаў на карысьць усенароднага галасаваньня за бясплатнае здабраньне маемасьці ранейшых магнатаў набывае ўсё большыя разьмеры. У мінулую нядзелю ў гэтай кампаніі ўсюды бралі ўдзел шырокія масы жыхарства. У Бэрліне ўчора на падпісных аркушох падпісалася 165.000 выбаршчыкаў. За першыя 4 дні ў Бэрліне падпісалася ўсяго 307.000 чал., у Гамбурзе—61 тыс., у Браслаўлі—22.000. У большасьці гарадоў Турынгіі падпісалася амаль што 25 проц. жыхарства. Актыўны ўдзел жыхарства наглядаецца таксама ў Баварыі.

У Браслаўлі с.-д. наладзілі дэманстрацыю на карысьць усенароднага галасаваньня, да якое далучыліся таксама камуністы. Адбылася вострая стычка з паліцыяю, у часе якой некалькі дэманстрантаў было паранена.

ІТАЛА-ГРЭЦКАЕ ЗБЛІЖЭНЬНЕ.

РЫМ. У афіцыйных колах зазначаюць, што ў самым блізкім часе чакаецца прыезд у Рым грэцкага прэм'ера Пангалоса з мэтаю зднавіць перамовы аб утварэньні гандлёвага ўгавору між Грэцыяю і Італіяю.

ШТО ЗАДУМАЎ РАБІЦЬ МУСАЛІНІ.

РЫМ, 5 III. Мусаліні прыняў сёньня грэцкага міністра замежных спраў Руфоса. Гутарка, якая зацягнулася на паўтары гадзіны, мела вельмі прыяцельскі характар. Былі закрануты галоўныя пытаньні, якія цікавяць абедзьве дзяржавы, зьвязаныя з агульнаэўрапейскім становішчам.

Гэйдэман здрадзіў кампартыі.

БЭРЛІН. Ранейшы камуністычны дэпутат прускага ляндтагу Гэйдэман, які выступіў некалькі месяцаў таму назад з камфракцыі, падаў заяву аб уводзе яго ў сацыял-дэмакратычную фракцыю ляндтагу.

Хадайніцтва Гэйдэмана здаволена. Такім парадкам, сацыял дэмакратычная фракцыя прускага ляндтагу налічвае цяпер 115 чал.

Нямецкі мэдык аб будучыне СССР.

Доктар Розэнталь, які ў сьнежні мінулага году наведаў СССР, прыслаў з Бэрліну ва ўсесаюзнае таварыства культурнае сувязі саматужнікаў з заграніцаю свой артыкул, надрукаваны ў бэрлінскай часопісі. Нямецкі доктар лічыць, што праз якія-небудзь два дзесяткі гадоў у СССР вырасьце новая моцная і здаровая зьмена, якая будзе лепшаю аховаю рэвалюцыйнага ладу.

У панскай Польшчы.

5 з паловай гадоў катаргі.

У Кракаўскім судзе прысяжных разглядалася справа студэнта Сахэра Флоха і краўца Майэрчыкова, абвінавачаных у распаўсюджваньні камуністычных адозваў. Суд засудзіў Сахэра Флоха на 3 гады катаргі, а Майэрчыка на 2 з паловай гады катаргі.

Арышты у Львове.

Палітычная паліцыя зрабіла ў Львове шмат арыштаў сярод западозраных у прыналежнасьці да камуністычнае партыі. Паміж арыштаванымі знаходзяцца Мантуха, Бэргнэр, Шыхтэр і Брыкнэр, якія нібы-та зьяўляюцца сябрамі цэнтральнага к-ту ўкраінскае камуністычнае партыі.

Перамога над адміністрацыяй.

Забастоўка рабочых суконных фабрыкаў у Белхатаве каля Лодзі спынілася. Дырэкцыя фабрыкі змушана была павысіць заработак рабочых на 50 процантаў і прыняць на працу ўсіх зволненых рабочых.

Паветраныя зносіны ў лютым 1926 г.

Аэрапляны паветранага таварыства „Аэролёт" зрабілі ў лютым на паветраных лініях Варшава—Львоў, Варшава—Кракаў і Кракаў — Вена ўсяго 122 палёты, у часе якіх пакрыта 35.289 кілёмэтраў, перавезена 255 пасажыраў і 8.695 кілёграмаў грузу.

Пагражаюць Швэцыі.

У польскім друку зьявіліся артыкулы з яўнымі пагрозамі па адрасу Швэцыі, якая пратэстуе проціў уваходу Польшчы ў Раду Лігі Нацыяў. Швэцыя, нібы-та падпала пад уплыў Нямеччыны і дзеля гэтага шкодзіць Польшчы, але за гэты палітычны байкот Польшча павінна адказаць байкотам гаспадарчым.

Склад „Савпольгандлю".

Зацьверджаны склад выканаўчага камітэту акцыянэрнага таварыства «Савпольгандаль».

Старшыня камітэту Станіслаў Любамірскі, яго намесьнікамі савецкі гандлёвы прадстаўнік у Варшаве Нацарэтус і Слабашэвіч. Дырэктарам таварыства назначаны інжынэр Трэцякоўскі.

Заняпад прамысловасьці.

Вестка аб тым, што Нямеччына дала Савецкаму Саюзу розныя тавары на трохгадовы крэдыт, зрабіла ў Лодзі надта дрэннае ўражаньне. Лодзінскія прамыслоўцы зьвярнуліся да свайго ўраду з запытаньнем, у якім зазначаецца, што польскі ўрад павінен памагчы ў справе крэдытаваньня кліентаў, у іншым жа выпадку прамысловасьць Лодзі зусім занепадзе.

Усюды крадуць.

У Варшаўскім вайсковым судзе 1-е акругі пачаўся разгляд справы 12 ці польскіх афіцэраў з паручыкам Барташэвічам на чале, абвінавачаных у хабарніцтве і масавых растратах.

Прыняцьце папоў на пэнсію панскае Польшчы.

На пасяджэньні бюджэтнае камісіі сойму, міністр асьветы Грабскі ўнёс новы арганізацыйны праэкт для праваслаўнага духавенства ў Польшчы.

Згодна праэкту, будзе ўведзена пэнсія ад ураду, а ўзамен гэтага ўся царкоўная маемасьць (зямля, будынкі і інш.) будзе залічана ў дзяржаўны скарб.

Пасьля гэтага працэс абяртаньня праваслаўнага духавенства ў паслушных слугаў польскае буржуазеі і польскага ўраду будзе закончаны. Будучы матар'яльна цалком залежнымі ад ураду, духавенства павінна будзе цалкам падпарадкавацца яму ў правядзеньні яго палітыкі. А палітыка гэтая вядомая: скарыстаць усё, што можна, дзеля спольшчываньня краю, і ў гэтым надзеі польскага ўраду нельга назваць беспадстаўнымі.

Праваслаўнае духавенства на Беларусі верна служыла царскаму ўраду і русыфікацыі. Чаму яно ня зможа служыць польскаму ўраду і палянізацыі?

На сельска-гаспадарчую выстаўку.

У савецкае гандлёвае прадстаўніцтва ў Варшаве зьявілася дэлегацыя новага таварыства «Савпольгандаль» ў складзе Вежэйскага і Эвэрта дзеля азнаямленьня з варункамі ўдзелу ў сельска-гаспадарчай выстаўцы ў Тыфлісе, якая адчыніцца 1-га мая г. г.

У ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ.

6 ГАДОЎ КАТАРГІ.

Віленскі апэляцыйны суд разглядзеў 4 сакавіка справу Уладыслава Ясутовіча—18 г., засуджанага Віленскім акруговым судом на 8 гадоў катаргі за ўдзел у партызанскім атрадзе.

Апэляцыйны суд зьменшыў Ясутовічу кару да 6 гадоў катаргі.

НАПАД НА ВАЙСКОВУЮ ВАРТОЎНЮ.

У вёсцы Мазурына ў 10 вярстох ад Дзісны зро лены ў ночы з 1 га на 2 ае сакавіка напад на вайсковую вартоўню корпусу аховы пагранічча.

Казарма была абліта з усіх бакоў бэнзынам і падпалена. Некальнім жаўнерам удалося ў адзэй 6язьліве ўратавацца, а рэшта разам з казармай, зброяй, амуніцыяй і іншымі вайсковымі прыладамі загінулі ў агні.

Арышты ў Віленска-Троцкім павеце.

Палітычная паліцыя арыштавала ў Алькеніках Андрэя Яблонскага і ў Караліне Данілу Дзямідовіча. Абодвы арыштаваныя абвінавачваюцца ў прыналежнасьці да камуністычнае партыі.

Арышты на Палесьсі.

Палітычная паліцыя арыштавала ў Бярэсьці селяніна Вайцеха Палку, западозранага ў партызанскай дзейнасьці.

У вёсцы Глобічы, Пінскага павету арыштаваны некалькі сялянскіх хлопцаў, западозраных у прыналежнасьці да камуністычнага саюзу моладзі.

Канфіскацыя беларускае часопісі.

Па распараджэньню Віленскага камісарыяту ўраду канфіскаваны № 5 беларускай гумарыстычнай часопісі «Маланка».

Прычына канфіскацыі—карыкатура на старшыню рады міністраў Скшынскага і іншы «праступны гумар».

Мітынг у Глыбокім.

18-га лютага адбыўся ў Глыбокім беларускі мітынг, на якім выступіў з прамоваю беларускі дэпутат сойму Мятла. У сваёй прамове ён спыніўся на гаспадарчым і палітычным становішчы Польшчы і справе Заходняе Беларусі. У канцы сваёй прамовы Мятла падзяліўся ўражаньнямі аб сваёй паездцы ў СССР.

Пасьля мітынгу ўхвалена рэзалюцыя, якая паміж іншым зазначае:

1) Перагляд новага статуту аб зямельнай рэформе, (зямля бяз выкупу);

2) Звальненьне ад падаткаў усіх працоўных і пераладжаньне гэтага цяжару на абшарнікаў і капіталістаў;

3) Скасаваньне кары сьмерцю і прысьпешаных судоў і поўная амністыя для ўсіх палітычных вязьняў;

4) Спыненьне асадніцтва на беларускіх землях;

5) Роспуск сойму і сэнату.

Белыя нявольнікі.

Берасьцейскі аддзел пасрэдніцтва працы абвясьціў, што беспрацоўныя Палескага ваяводзтва могуць запісвацца на працу ў Францыю.

У Бярэсьце прыехала французская дэлегацыя, якая хоча наняць некалькі тысячаў чалавек дзеля сельска-гаспадарчае і нетракапальнае працы ў Францыі.

Маленькі фэльетон.

„РЭФОРМА" ПАНА ГРАБСКАГА.

„Падавалі дэкларацыі,
Пісалі інтэрпэляцыі,
А школы якой нам трэба
Абяцалі даць у небе!
(Час. „Маланка". Зах. Бел.).

Дазволь, дарагі чытач, вылаяцца. ...У Станіслава Грабскага, у польскую школьную рэформу і, наогул, у нараду польскіх міністраў...

Дзякую за дазвол, дарагі чытач. Лягчэй зрабілася!

Самае галоўнае, што трэба было сказаць аб польскай школьнай рэформе, выказаў, засталося дадаць некаторыя драбніцы.

Справа з беларускай школай у Польшчы ідзе добра.

Ідзе добра да таго часу, пакуль сяляне носяць дэклярацыі... А як прышла гэтая дэклярацыя да гміны, з гэтага часу пачынаецца «школьная рэформа».

Сялян, падпісаўшых дэклярацыю, дзе якіх пасадзяць, дзе якіх абышчуць, дзе якім ліхтары для «асьветы» паставяць. На гэтым і вырашаецца пытаньне аб беларускай школе ў Польшчы.

Наогул, міністр асьветы Польшчы, каб апраўдаць сваё існаваньне, працуе па мудраму лёзунгу:—зачыняць беларускія школы раней іх адчыненьня.

Надзвычайная турбота аб беларускім насельніцтве.

Сам Станіслаў Грабскі, выдаючы сваю рэформу, разважаў так: да гэтага часу я і сам на сваёй бацькаўшчыне лічыўся ня вельмі разумным, а цяпер як пазачыняю школы, дык яшчэ і дурней мяне будуць.

Гэта і ёсьць тая адзіная сьветлая думка, якая мільгаціць у рэформах пана Грабскага.

Алёша.

З польскага друку.

Апэтыты польскіх манархістаў... на Крым і Туркестан.—У прыпадку адкравеннасьці—Розьніца паміж даўней і цяпер.—Нямецкі шавінізм і польскі.

У віленскай манархічна-абшарніцкай газэтцы «Слово» часта пішуць такія «мудрыя» артыкулы, што яны падобны на «адкравеньні» мудрацоў з вар'яцкага дому. Асабліва вызначаецца ў гэтым сэнсе сам пан рэдактар газэткі Станіслаў Мацкевіч. Звычайна мы такіх артыкулаў не адзначаем і ў палеміку з імі ўдавацца не намераны, бо якая можа быць палеміка з вар'ятамі? Але аб адным з такіх артыкулаў варта ўспамянуць і ня дзеля яго самаго, а дзеля выкліканых ім водгукаў.

Пан Станіслаў Мацкевіч, пішучы аб польскім імпэрыялізьме, не здаволіўся прэтэнзіямі на Беларусь і правабярэжную Украіну, як робяць у сваіх лятуценьнях іншыя польскія імпэрыялісты, але сягнуў у сваіх марах аж у Крым і нават Туркестан.

«Кур. Віл.» узяўся адказваць. У № 48 зьмешчана ў якасьці вялізнага ўступнога артыкулу другая частка гэтага адказу. Адказваючы на ўспаміны Мацкевіча аб слаўных дзеля Польшчы часах пры некаторых каралях,—«Кур. Віл.» піша:

> «Зусім справядліва. Але-ж папершае, гэта былі часы, калі ўсюды панаваў манархізм; падругое, мы мелі **далёка слабейшых суседзяў**, чым цяпер. Патрэцяе, хутчэй папершае, напэўна кожнаму з гэтых каралёў пан С. М. захоча прызнаць, апрача сілы, яшчэ й **мудрасьць**, не апошнюю з добрых адзнакаў дзеля кожнае ўлады, калі напрыклад галоўны супярэчнік Баторыя быў зусім вар'ятам (разумеецца тут Іван Грозны. (Увага рэд. „СБ"). Усе яны гарнулі пад сваю мудрую і моцную апеку прылеглыя пакрэўныя землі, якія мелі **горшую ўладу**, баранілі іх, **шырылі асьвету**, забудоўвалі. Ні адзін з іх ня вабіўся да злаб . цьця... Крыму и Туркестану, якімі—так бязумоўна занадта далёкімі чужымі абяцанымі землямі— пан С. М. вабіць **Польшчу, ледзьве склееную, бясьсільную не аддыхнуўшую пасьля вялікае вайны**».

З гэтых слоў выцякае, што „Кур. Віл." лічыць, што цяперашняя Польшча ня мае мудрасьці, а мае мацнейшых суседзяў, чым даўней (бо хто скажа, што напрыклад СССР слабейшы за Польшчу?) пры тым жа суседзяў з лепшаю ўладаю, з лепшым наладжаньнем асьветы, і Польшча цяпер магла-бы гасіць, а ня шырыць асьвету на прылеглых да яе землях. Апрача-таго, цяперашняя Польшча бясьсільная, ледзьве склееная, не адыхнуўшая... Ня ўсё гэта хацеў сказаць публіцыст з «Кур. Віл.». Сёе-тое сказалася тут нявольна, але сказалася трапна.

Вось якраз аб асьвеце. «Кур. Варш.» (№ 58) скардзіцца на нямецкі шавінізм (і справядліва скардзіцца), што нямецкая ўлада ў Нямеччыне ўсюды, за выключэньнем т. зв. Слёнзка Апольскага, дае польскай насельнасьці занадта мала польскіх школаў у той час, як мільён з лішкам немцаў у Польшчы мае 1102 казённыя нямецкія пачатковыя школы, 3 нямецкія сярэднія школы, 7 сэмінарыяў, 333 польска-нямецкія пачатковыя школы і 9 пол.-ням. сярэдніх школаў. «Кур'ер Варш.» хоча гэтым паказаць нямецкі шавінізм і польскі «дэмакратызм». А на гэта мы можам дадаць: нямецкая ўлада ў Нямеччыне дае польскай нацменшасьці хоць мала польскіх школаў, але ўсё ж такі дае, а польская ўлада ў Заходняй Беларусі зусім не дае беларусам беларускіх школаў, так што шавінізм панскае Польшчы мае яшчэ больш нават зьвярыны характар, чым нацыяналізм нямецкі.

Ліга Нацыяў, Нямеччына і Польшча.

8-га сакавіка ў Жэневе адчыніўся агульны зьезд Лігі Нацыяў, адумысьля скліканы дзеля «вырашэньня» справы аб уваходзе ў гэтую фірму яшчэ нямецкага кампаньёна. Калі-б праграма зьезду абмяжоўвалася адным толькі гэтым пытаньнем, дык ніякае цікавасьці ён бы не выклікаў, бо ўся справа была-б вырашана загадзя, даўным-даўно. Пытаньне аб уваходзе Нямеччыны ў Лігу Нацыяў зьяўляецца актуальнаю справаю міжнароднае палітыкі вось ужо блізка паўтара гады і за гэты час вырашана ясна і недвузначна варацілямі Лігі—Англіяй і Францыяй. Нямеччына аднача́сна з уваходам у Лігу ўваходзіць таксама на сталае месца ў Раду Лігі.

У Лізе прымаюць удзел 54 дзяржавы, прадстаўнікі якіх раз альбо два ў год зьяжджаюцца на агульныя зьезды. У часе паміж гэтымі зьездамі ўсімі справамі кіруе Рада Лігі з 10 удзельнікаў, у тым ліку 4 сталых і 6 нясталых. Сталыя месцы ў Радзе Лігі маюць так званыя «вялікія дзяржавы»: Англія, Францыя, Італія і Японія. Шэсьць нясталых сяброў Рады па правілу павінны перавыбірацца кожны год, але некаторыя з іх выбіраюцца паўторна, так што, напрыклад, Гішпанія мае свайго прадстаўніка на нясталым месцы ў Радзе Лігі ўжо пяты год.

Польшчы дагэтуль яшчэ ні разу не ўдавалася мець свайго прадстаўніка ў Радзе Лігі, хоць бы і на нясталым месцы. Калі адбываліся апошнія перавыбары нясталых сяброў Рады,—Польшчы, не зважаючы на ўсе яе стараньні і падтрыманьне Францыі, правясьці свайго прадстаўніка ў Раду не ўдалося. Прайшоў прадстаўнік Чэхаславакіі д-р Бэнэш, які наогул адыгрывае даволі актыўную ролю ў эўрапейскай палітыцы. З неэўрапейскіх дзяржаў атрымала нясталае месца ў Радзе Лігі паўднёва - амэрыканская „дзяржава" Уругвай. Польшча-жа і надалей засталася кліентам Рады Лігі і мела свайго прадстаўніка ў Радзе толькі на тых пасяджэньнях, на якіх разьбіраліся якія-небудзь скаргі на яе. Роль прадстаўніка Польшчы зводзілася толькі да дачы тлумачэньняў, да выконваньня ў пэўнай меры ролі абвінавачанага, што вельмі і вельмі калола гонар панскае Польшчы.

Калі пытаньне аб уваходзе Нямеччыны ў Лігу і на сталае месца было пастаўлена і фактычна вырашана, польскі ўрад і польскую буржуазею абуяла вялікая трывога. Яны баяцца, што Нямеччына скарыстае сваю прысутнасьць у Радзе Лігі дзеля бязупынных інтрыгаў проціў Польшчы, асабліва-ж проціў сучаснае польска - нямецкае граніцы з яе недарэчным Гданскім калідорам. У гэтым яны маюць рацыю, бо толькі надзея на гэта і прыцягвае афіцыяльную Нямеччыну ў Лігу. У процўным выпадку прабываньне Нямеччыны ў Лізе Нацыяў і ў яе Радзе ў абкружэньні сваіх быўшых ворагаў з часу сусьветнае вайны ня мела-бы ніякага сэнсу і ніякае прыемнасьці.

Уваход Нямеччыны на сталае мейсца ў Раду Лігі зьяўляецца вельмі няпрыемным фактам дзеля Польшчы, але ня толькі дзеля Польшчы. Вельмі крывіцца на гэта і французскі ўрад, які лічыць, што пры такіх абставінах уплыў Францыі ў Радзе Лігі і ў самой Лізе значна паменшыцца. Дзеля гэтага Польшча высунула пытаньне таксама аб прызнаньні і ёй сталага мейсца ў Радзе дзеля зраўнаважаньня факту ўваходу Нямеччыны, а Францыя падтрымала гэтае трэбаваньне. Але тагды з падобнымі-ж прэтэнзыямі выступілі Гішпанія, Бразылія і Бэльгія.

Гэтыя дзяржавы лічаць, што яны ніскольні ня горшыя Польшчы і што яны маюць такое-жа права на сталае месца ў Радзе Лігі, як і Польшча. Зразумела, што здаволіць усе гэтыя трэбаваньні Рада Лігі ня можа. Пры такім павялічэньні лічбы сталых месц і захаваньні ранейшае лічбы нясталых, Рада Лігі надта разраслася бы. Усе справы ў ёй павінны вырашацца аднагалосна, а інакш вырашэньне ня мае праўнае сілы. Дасягненьне аднагалоснасьці пры 10 сяброх—справа ня лёгкая, а тым больш пры 14-15 сяброх. Пры здавальненьні ўсіх памянёных прэтэнзыяў Рада Лігі і сама Ліга яшчэ болей зьнізілі бы і без таго невялікі свой уплыў на міжнародныя справы, яшчэ болей зрабіліся бы месцам бясплодных мітынгаў і дыскусіяў.

Найбольш паважным аднак праціўнікам прызнаньня Польшчы сталага месца ў Радзе Лігі зьяўляецца Англія У часе сваіх шматмесячных перагавораў міністр замежных спраў Англіі Чэмбэрлен пасьпеў, як відаць, прыняць на сябе нейкія забавязаньні ў гэтай справе. Пытаньне аб сталым мейсцы ў Радзе дзеля Польшчы зрабілася адным з пытаньняў узаемнага ангельска французскага торгу, які адбываецца бязупынна, бо інтарэсы ангельскае і французскае буржуазеі супярэчнічаюць па ўсёй Эўропе і ў шмат якіх мясцох зямное кулі па-за Эўропаю, так што магчымасьцяў дзеля торгу і ўзаемных уступак ёсьць аж надта шмат.

Дужа магчыма, што ўступкамі ў пэўных справах французскаму ўраду праз свайго міністра замежных спраў Брыяна ўдалося атрымаць нейкія абяцаньні ад Чэмбэрлена, і былі моманты, калі польскі ўрад і польскія буржуазныя газэты гатовы былі лічыць згоду Англіі на польскія прэтэнзыі забясьпечанаю.

Але палітыка Чэмбэрлена выклікала рэзкі супраціў яго сяброў па ўраду, супраціў парляментарыяў, супраціў ангельскіх дамініяў, як, напрыклад, Паўднёвае Афрыкі. Шэсьць сяброў ангельскага ўраду пагразілі нават адстаўкаю на выпадак, калі Чэмбэрлен ад імя Англіі падтрымае польскія дамаганьні. Пасьля гэтага выступленьні Чэмбэрлена перад парляментам і на публічных сходах пры закрананьні справы аб польскіх прэтэнзіях зрабіліся яшчэ болей загадковымі і незразумелымі.

Замест Англіі асабліва востра выступае цяпер проціў прызнаньня Польшчы сталага месца ў Радзе нясталы сябар Рады—Швэцыя. Пэўна, не абышлося тут без закулісных крокаў ангельскае і нямецкае дыплёматыі, таксама, як выступленьне Бразыліі, Гішпаніі, Бэльгіі.

Справа заблуталася, і апошнія пару месяцаў перад сучасным зьездам Лігі Нацыяў прайшлі ў бязупынным шуканьні кампрамісаў. Такіх кампрамісных вырашэньняў справы вызначаецца некалькі. Першае: прызнаньне Польшчы месца ў Радзе Лігі аднача́сна з Нямеччынаю, але месца нясталага. Другое: няпрызнаньне Польшчы сталага месца з прызнаньнем яго Гішпаніі, каб заспакоіць французскія страхі аб аслабленьні французскае пазіцыі ў Лізе і ўзмацненьні ангельска-нямецкіх. Довад за гэтае вырашэньне такі, што Гішпанія таксама край лацінскае культуры, як і Францыя. Трэцяе кампрамісна́е вырашэньне: адкладзіць разгляд усіх прэтэнзіяў да восені, а цяпер абмежавацца толькі справаю прыняцьця Нямеччыны.

Усе гэтыя кампрамісы Польшчу не здавальваюць. У Польшчы некаторыя буржуазныя газэты і нават адказныя палітычныя дзеячы - правадыры палітычных партыяў выказваліся ў тым сэнсе, што пры ўваходзе Нямеччыны на сталае месца і неўваходзе Польшчы самы ўдзел Польшчы ў Лізе траціць сэнс, і што Польшча магла-бы з Лігі выступіць. Але падобным-жа спосабам ставіць пытаньне й Нямеччына, якая ня хоча ўвайсьці ў Раду „in unpassender Gesellschaft" (у непадходнай кампаніі). Пытаньне такім парадкам ставіцца, як пытаньне выбару паміж Польшчаю і Нямеччынаю. Няма сумліву, што прыцягненьне Нямеччыны ў Лігу і ў Раду Лігі мае дзеля Англіі непараўнана большую цікавасьць, чым удзел у Радзе Польшчы.

У апошнім часе ў некаторых эўрапейскіх, а нават і польскіх буржуазных газэтах пападалася сьцьвярджэньне тае ацэнкі Лёкарнскае ўмовы і яе працягу—уваходу Нямеччыны ў Лігу Нацыяў, якую давалі гэтым фактам савецкія газэты. Галоўная мэта сучаснае ангельскае палітыкі — ізаляцыя СССР і падгатоўка мірнага (дыплёматычнага) альбо й нямірнага націску на яго. Адарваць Нямеччыну ад СССР і перацягнуць яе цалкам у русло заходняе эўрапейскае і асабліва ангельскае палітыкі—адзін з падгатоўчых крокаў на гэтым шляху. Гэтая зьмена і ўдзел Нямеччыны ў магчымым будучым выступленьні проці СССР павінны быць аплачаны, бо дарма нічога ня робіцца. І вось ёсьць адзнакі, што Англія верная сваёй традыцыі цягаць каштаны з агню чужымі рукамі, а плаціць за гэта з чужое кішэні, хоча скарыстаць Нямеччыну, а заплаціць коштам Польшчы, а гэтая заплата магла-бы быць значна абцяжана, каліб Польшча прайшла на сталае месца ў Радзе Лігі.

Насколькі ўдасца Англіі першы крок у гэтай задуманай ёю камбінацыі,—пакажуць весткі бліжэйшых дзён.

М. С.

У Саюзных Рэспубліках.

Міжнародны жаночы дзень у СССР.

Ва ўсім СССР міжнародны дзень работніцы быў адзначаны адчыненьнем установаў для вызваленьня працоўных жанчын ад сямейных путаў. У Іванава-Вазьнясенскай губэрні пры фабрыках і вёсках 8-га сакавіка адчынена 6 дзіцячых кансультацый і кухняў. У Кастраме адчынілася першая ў губэрні грамадзкая прачальня. У Стаўрапалі-Каўказкім мясцовыя савецкія і грамадзкія арганізацыі назьбіралі да дню работніцы 15.000 рублёў і перадалі жанаддзелу, каб пашырыць сетку дзіцячых ясьляў, кансультацый, пляцовак. Адчыніліся курсы кравецтва. У Сумах (Украіна) адчынена трыкатажная фабрыка імя 8-га сакавіка, на якой будуць працаваць шмат беспрацоўных жанчын.

У Харкаве ў дзень работніцы ў саюзе друкароў на вышэйшыя пасады пераведзена 23 работніцы; тры работніцы займуць адміністрацыйныя пасады. Па саюзу працаўнікоў камунальнае гаспадаркі адна работніца назначаецца начальнікам трамвайнае станцыі. На тытунёва-махорачнай фабрыцы дзьве работніцы назначаны загадчыкамі аддзелаў.

У Малдавіі адчыняецца шмат устаноў аховы мацеры і дзіцяці.

* * *

БАКУ, 8-III. ЦВК Азэрбайджану абвясьціў амністыю работніцам і сялянкам, якія правініліся выпадкова ці пад час беднасьці. Урачыста адчынена некалькі новых ясьляў і хаўрусаў.

У сьвяткаваньні актыўны ўдзел брала Мар'я Ільлінішна Ульянава, якая прыехала з Масквы. У першы дзень свайго прыезду ў Баку—7-га сакавіка—яна выступіла на зьезьдзе прафсаюзаў Азэрбайджану з прывітальнай прамоваю. Дэлегаты зьезду наладзілі Ульянавай авацыю.

Будзе палепшаны праезд сялян па чыгунках.

НК Шляхоў зьвярнуўся да месц з заклікам, што да пасажыраў-сялян трэба адносіцца з асаблівай увагаю. Пасажыры-сяляне павінны атрымліваць патрэбныя спраўкі і тлумачэньні ад вызначаных для гэтае мэты службовых асоб, а таксама мець палёгкі пры пасадцы і перасадцы. Вінаватыя ў невыкананьні гэтага загаду будуць прыцягвацца да адказнасьці.

У чырвонай Украіне.

Партыя не пацерпіць цкаваньня спэцыялістаў.

АДЭСА, 8-III. Вядомы мясцовы доктар Гешэлін атрымаў па конкурсу пасаду ардынатара ў савецкай бальніцы. Хутка яго зьмясьцілі з пасады, бо гэтага дамагаліся дактары-партыйцы Бір і Юдэліс. Ворагі Гешэліна пусьцілі на яго чуткі, што ён «выставіў, як контр-рэвалюцыянэр і белагвардзеец». Пад уплывам цкаваньня Гешэлін пакончыў самагубствам.

У камісію, выпушчаную партыйным камітэтам, увайшоў прадстаўнік «Праўды» Зорыч. Камісія, абсьледаваўшы справу, ухваліла прыцягнуць да партыйнае і судовае адказнасьці дактароў Юдэліса і Біра. Справа перададзена сьледавацелю. Абодвы яны зьняты: Юдэліс з пасады інспэктара акруговага аддзелу аховы здароўя, Бір—з пасады доктара бальніцы.

Акруговы пракурор Макарэнка паведаміў супрацоўнікам газэт, што партыя ня будзе мілаваць тых камуністаў, якія парушаюць дырэктыву аб беражлівых дачыненьнях да спэцыялістаў.

Апалу малавата.

ХАРКАЎ, 6-III. Прэзыдыум дзяржаўнае пляновае камісіі разглядаў пытаньне аб вывазе апалу з Данбасу і аб забясьпечаньні апалам спажыўцоў у сакавіку м-цы. Выявілася, што для асноўных спажыўцоў (прамысловасьць, транспарт і інш.) апалу не стае. Агульная патрэба Украіны ў апале на сакавік вызначана ў 45 міл. пуд.

Мерапрыемствы для дасягненьня эканоміі ў вытворчасьці.

Нарада рэвізійных камісій прадпрыемстваў саюзнага значэньня, якая адбылася ў ВСНГ СССР, ухваліла: для ажыцьцяўленьня эканоміі, трэба перабудаваць апараты праўленьняў трэстаў так, каб яны зьяўляліся фактычнымі кіруючымі, плянуючымі і кантралюючымі ўстановамі. Прадпрыемствы, якія ўваходзяць у склад трэсту, павінны мець большую самастойнасьць і быць сапраўды адказнымі за сваю гаспадарку. Ва ўправах трэстаў і сындыкатаў павінны быць вызначаны поўныя правы і абавязкі кожнага з праўленьняў з уласнаю адказнасьцю за выкананьне працы. Трэба ўжыць лічны абавязковым, каб у тых галінах прамысловасьці, дзе ёсьць сіндыкаты, былі перададзены ім усе гандлёвыя функцыі. З прафсаюзамі, асабліва з вытворчымі і іх арганізацыямі, павінна быць наладжана больш шчыльная сувязь і выкарыстоўваліся матар'ялы вытворчых нарад.

Новы ЦК саюзу гарбароў.

Усесаюзны зьезд гарбароў скончыў сваю працу. У склад ЦК саюзу абраны 39 сяброў і 20 кандыдатаў. На першым пленуме ЦК абраны старшынёю саюзу тав. Юзафовіч і сакратаром тав. Капранаў.

Міжнародны аграрны інстытут.

МАСВА, 8-III. Урачыста адчынен міжнародны аграрны інстытут. На ўрачыстасьці прысутнічалі прадстаўнікі савецкіх і чужаземных партыйных, грамадзкіх і навуковых арганізацый. Інстытут павінен служыць *інтарэсам самых шырокіх мас сялянства.* Камінтэрн у прывітаньні інстытуту выказвае самае гарачае пажаданьне, каб дружная праца ўсіх супрацоўнікаў інстытуту і ўсіх навуковых сіл, якія згуртоўваюцца навакол яго, ужо ў блізкай будучыне дала добрыя вынікі. Гэтыя вынікі павінны даць магчымасьць правільна і навукова абаснаваць рэвалюцыйную барацьбу сусьветнага сялянства і забясьпечыць сялянству рашучую перамогу ў недалёкай будучыне.

На Ўсесаюзным цюркалёгічным зьезьдзе.

Чужаземныя вучоныя зьдзіўлены адраджэньнем Азэрбайджану.

БАКУ, 6-III. Прафэсар Канстантынопальскага ўнівэрсытэту Алібэх Гусэйн-Задэ ў гутарцы з карэспандэнтам Заттага сказаў: „Я ўласна знаёмы са становішчам Азэрбайджану пры царызьме і зараз зьдзіўлены ўсімі дасягненьнямі, якія бачу тут. Сапраўдны прагрэс народу не ў разьвіцьці абмежаваных груп, а ў разьвіцьці асьветы сярод усяе масы“.

Прафэсар Мэйсарош (Вэнгрыя) сказаў: „Зьезд зьяўляецца вялікім довадам абуджэньня 30-ці міліёнаў цюрка-татарскіх народаў Савецкага Саюзу. Гэтая вялізарная маса, зразумела, будзе мець вялізарны ўплыў на абуджэньне рэшты цюрскіх і ўрала-атлайскіх народаў, якія жывуць за межамі СССР».

Юбілей савецкіх рэспублік і аўтаномных вобласьцяў.

У апошнія часы шэраг савецкіх рэспублік, уваходзячых у склад СССР, сьвяткаваў свае юбілеі.

Адна з самых старых рэспублік—**Башкірская,—**амаль не адначасна з Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікай адсьвяткавала свой сямігадовы юбілей. 18-га лютага 1919 году башкірскія войскі, мабілізаваныя нацыяналістамі на дапамогу беламу гэнэралу Дутаву, адмовіліся змагацца з саветамі і перайшлі на бок Чырвонай арміі. **21 лютага 1919 году** быў ужо зложан Башкірскі Рэвалюцыйны Камітэт і **абвешчана Башкірская Савецкая Сацыялістычная Рэспубліка.**

Воцкая аўтаномная вобласьць гэтымі днямі сьвяткавала свой пяцігадовы юбілей, **27-га лютага 1921 году** быў склікан **першы абласны зьезд саветаў Воцкай вобласьці,** які **абвясьціў Воцкую аўтаномію.**

За гэтыя пяць гадоў воцкі народ, які быў надта адсталы, ня меў ні літаратуры ні школы на роднай мове, зрабіў значны крок наперад. Зараз ужо Воцкая аўтаномная вобласьць мае 988 сваіх настаўнікаў і 39.453 чалавекі вучнёўства. Апрача гэтага, там існуе некалькі школ сялянскай моладзі і пэдагагічных тэхнікумаў, сельска-гаспадарчыя школы, акушэрска-тэхнічная школа, школа тэхнічнага земляўпарадкаваньня, рабфак, 18 дзіцячых дамоў, 85 бібліятэк, 78 хат-чытальняў, 18 клюбаў. Выдадзена на воцкай мове каля 50-ці назваў кніг, пераважна санітарна-асьветных.

Тое-ж самае мы наглядаем і ў **Марыйскай аўтаномнай вобласьці, якая адсьвяткавала свой пяцігадовы юбілей 2-га сакавіка г. г.**

Яна таксама была аднэй з самых забітых народнасьцяў Паволжа, а зараз ужо там зьявіліся сотні школ на роднай мове, пэрыядычны друк і значны лік кніг.

Асаблівай увагі заслугоўвае **пяцігадовы юбілей Грузінскай Рэспублікі.**

Грузія адразу пасьля рэвалюцыі фактычна адлучылася ад Расеі. Там стварылася свая ўлада з патэнтованых меншавікоў, як Чхэідзе, Цэрэтэлі і інш. Меншавіцкі ўрад пашоў разам са сваімі князямі і абшарнікамі супроць свайго-ж сялянства.

Найбольш прыгнёту меншавіцкай улады перажылі нацыянальныя меншасьці Грузіі, як асяціны, абхазцы, аджарцы і інш. Грузінскія меншавікі, якія раней прымалі праграму нацыянальнай культурнай аўтаноміі, захапіўшы ўладу ў свае рукі аказаліся самымі ярымі нацыяналістамі, дайшоўшы ажно да разьні з армянамі.

За пяць гадоў існаваньня Савецкай Грузіі мы наглядаем там аграмадныя посьпехі. Больш значныя нацыянальныя меншасьці вылучаны зараз у пасобныя аўтаномныя адзінкі; усе народы Закаўказьзя жывуць цеснай братэрскай сям'ёй; нацыянальных спрэчак які ў працягу цэлых стогодзьдзяў катавалі народы Каўказу, больш няма.

Значнага посьпеху Савецкая Грузія дасягнула ў галіне эканамічна-гаспадарчай. Пасеўная плошча за пяць гадоў павялічылася амаль ні да даваенных разьмераў. Асабліва павялічыліся хлапковыя плянтацыі і шаўкаводзтва, якое перасягнула нават даваенную здабычу (у 1914 годзе—128 тысяч пудоў сырых коканаў, 1924 годзе—139 тысяч пудоў). Лясная прамысловасьць таксама значна ўзрасла. Асаблівая ўвага зьвернута на горна-хімічную справу. Да гэтага трэба дадаць яшчэ аграмадны культурны ўздым рэспублікі, пачынаючы ад ніжэйшай школы, аж да ўнівэрсытэту і камуністычнага ўнівэрсытэту на роднай мове.

Разьмежаваньне Сярэдняй Азіі выклікала да жыцьця ўтварэньне самастойнай **Туркменскай рэспублікі,** якая ўваходзе проста ў склад СССР на аднолькавых правах з іншымі рэспублікамі. **Год свайго самастойнага існаваньня Туркменская ССР** адзначыла вялікімі дасягненьнямі, ня гледзячы на ўсе перашкоды, якія прыходзіцца перамагаць пры выключных абставінах гэтай заняпалай рэспублікі. Удалося дабіцца зьнішчэньня басмачаства, якое так доўга разарала народ. Зьмяншаюцца спрэчкі паміж шматлікавымі туркменскімі родамі.

Найбольш вызначаецца Туркменская рэспубліка ўздымам сельскай гаспадаркі і прамысловасьці і наогул росквітам свайго эканамічнага жыцьця. **П.**

НА МЯСЦОХ.

Растратчыкам растрэл.

ТОМСК, 8-III. Засуджан да кары сьмерцю каапэратар Івакін, які растраціў блізка 7.000 каапэрацыйных грошай.

На Самару наступаюць пяскі.

САМАРА, 8-III. У працягу апошніх некалькіх гадоў да Самары шчыльна падыйшлі сыпучыя пяскі, якія пагражаюць адлучыць горад ад Волгі. НК Шляхоў выдаў 30.000 рублёў на папярэднюю працу, каб затрымаць рух гэтых пяскоў.

Весткі адусюль.

Вечар памяці Ясеніна ў Лёндане

ЛЁНДАН, 25-II. У клюбе савецкіх гандлёвых служачых адбыўся вечар, прысьвечаны памяці Сяргея Ясеніна.

Лік аўтамабіляў у Амэрыцы.

НЬЮ-ЁРК. Водлуг паведамленьня амэрыканскага міністэрства гандлю, на 1-га студзеня 1926 году ва ўсім сьвеце было 25.973.928 аўтамабіляў. З гэтага ліку на Амэрыку прыпадае 19.999.436.

Мінны выбух каля Цапвалю.

ПАРЫЖ, 8-III. На работах на пракладцы шашы каля Цапвалю адзін з рабочых заўважыў падземны провад і паспрабаваў яго выцягнуць, пасьля чаго здарыўся страшэнны выбух ад пакінутага з часу нямецкае вайны фугасу (падзёмная міна). Частка салдацкіх магілак, якія знаходзіліся недалёка каля гэтага месца, узьляцела ўпаветра. Зруйнована больш 100 магіл. Замест могілак утварылася вялізарная і глыбокая яма.

У якім кірунку праводзіць надыходзячую пасеўную кампанію.

Наша сельская гаспадарка ўжо дасягнула даваеннага ўзроўню. Перад намі стаіць задача, на аснове ўтварыўшайся матар'яльнае базы, як можна шырэй разгарнуць арганізацыю культурнага (я разумею інтэнсіўнага) і кааператыўнага ў вытворчым сэнсе земляробства. Гэта задача павінна стаць цэнтрам нашае працы ў надыходзячай пасеўнай кампаніі. Мы думаем, што ў гэтым годзе пляц культурнага земляробства пашырыцца прыблізна на 150 тыс. дзесяцін, калі ўзяць пад увагу пераход на шматпольле. Земляробства Беларусі і раней ішло па шляху інтэнсіфікацыі, але ніколі не набывала такіх шырокіх разьмераў, як у апошнія гады. Гэта сьведчыць аб тым, што эканамічная палітыка ў вёсцы стварае больш спрыяючыя варункі для гаспадарчага аднаўленьня вёскі, чымся тыя, якія былі ў старыя часы. Пераход на культурнае і кааператыўнае ў вытворчым сэнсе земляробства павінна быць асноўнаю задачаю ўжо таму, што такое земляробства зьяўляецца грунтам для пасьпяховага замацаваньня і пабудовы сацыялістычных форм гаспадаркі ў вёсцы.

Як-жа практычна праводзіць і ажыцьцяўляць гэту асноўную задачу, якія ёсць сродкі і як праводзілася і праводзіцца патрыхтоўчая праца?

Здаваць сялянскую гаспадарку надзвычайна цяжка, бо сялянскія гаспадаркі вельмі распылены, слаба кааперыраваны, маюць слабую сувязь з рынкам і органамі здавальненьня і часта самі сяляне выказваюць слабую гаспадарчую актыўнасьць. Гэта вымагае ад мясцовых органаў асаблівае ўвагі да намечанае працы. Каб арганізаваць інтэнсыўную гаспадарку, мы намячаем у гэтым годзе перавесьці на шматпольле каля 155.000 дзесяцін. Перавод на шматпольле мы ўвязваем з земляўпарадкаваньнем, г. з. адначасна земляўпарадкаваньнем будзе праводзіцца агранамічная праца. Гэты плян у асноўным забясьпечан тэхнічнымі сіламі, але яго трэба пагадзіць з запасам у сялянскай гаспадарцы насеньня, кармавых траў, угнаеньняў, з крэдытнымі магчымасьцямі і г. д.

Праца будзе праводзіцца за кошт дзяржаўнага і мясцовага бюджэтаў, але яна дасьць карысныя вынікі толькі ў тым выпадку, калі яна будзе пагоджана з плянам здавальненьня сялянскае гаспадаркі патрэбнымі машынамі, насеньнем, крэдытам і наогул, усім тым што патрэбна для сялянскае гаспадаркі. Плян здавальненьня сродкамі вытворчасьці выканан у такім разьмеры:

А. Меліся загатаваць:

1) Цэнтраземсклад на . . 147893 р.
2) Белсельсаюз на . . . 8525582 р.

Агулам 2304485 р.

Б. Загатавалі (з тым, што павінна паступіць згодна ўгавораў):

1) Цэнтраземсклад на . 1824047 р.
2) Белсельсаюз на . . . . 727825 р.

Агулам 2551872 р.

Плян здавальненьня машынамі проц. на 26 ня будзе выканан, бо затрыман увоз с.-г. машын на суму 488300 р., якія яшчэ ня зроблены. Апроч таго, Віцебскі завод с.-г. машын ня выканаў угавор прыблізна на суму 320 тысяч руб.

Насеньне кармавых траў.

А. Меліся загатаваць:

Назва насеньня.	Цэнтра-земсклад на суму руб.	Белсельсаюз на суму руб.	Агулам.
Насеньне кармавых траў.	170700	233840	404540
Насеньне карняплодаў і гародніны.	40000	38000	78000

Б. Загатавалі (з тым, што павінна паступіць згодна ўгавораў):

Назва насеньня.	Цэнтра-земсклад на суму руб.	Белсельсаюз на суму руб.	Агулам.
Насеньне кармавых траў.	141959	47139	189098
Насеньне карняплодаў і гародніны.	25606	5197	30803

Плян загатоўкі насеньня, з прычыны недахопу сродкаў, тымчасам выканаты прыблізна на 50 проц. Гэтыя цяжкасьці ствараюць няўпэўненасьць у тым, ці будзе плян выканан на 75 проц., ці не.

Штучнае ўгнаеньне:

А. Меліся загатаваць:

1) Цэнтраземсклад на 190.800 руб.
2) Белсельсаюз на 103.200 »

Агулам 294.000 руб.

Б. Загатавалі (з тым, што павінна паступіць згодна ўгавораў):

1) Цэнтраземсклад на . 269.717 р.
2) Белсельсаюз на . . 57.500 р.

Агулам 327.217 р.

Плян выканан больш як на 100 пр., але бяручы пад увагу асеньні попыт на штучныя гнаі, лічбу загатовак, што была вызначана, трэба хаця-б павялічыць у 2 разы.

Вось на што могуць спадзявацца месцы. Зараз трэба ўмовіцца з акругамі, колькі і чаго ім будзе патрэбна, каб яны, у выпадку нястачы, маглі-б самі загатаваць усё ім патрэбнае.

Горш стаіць справа з крэдытам для сялянскае гаспадаркі, асабліва ў I і II квартале, калі сялянская гаспадарка адчувае найбольш вострую патрэбу ў грашовых сродках. Абмежаваньне крэдытаў відна з табліцы:

На якую патрэбу.	Вызначана згодна пляну на 2 квартал	Крэдытныя магчымасьці на 2 квартал
На насеньне.	475000	270000
» рабочую жывёлу.	400000	120000
» здавальненьне машынамі	350000	110000
» штучныя ўгнаеньні.	75000	60000
» малочную справу.	75000	45000
» заводзкую жывёлу.	335000	50000
Агулам .	1710000 р.	655000 р.

З прычыны нязначнасьці крэдыту яго ў першую чаргу трэба даць маламоцным гаспадаркам і серадняком і з усім устрымацца ад крэдытаваньня заможных, у якіх, бясспрэчна, ёсьць запасы сельска-гаспадарчых прадуктаў. Гэта прымусіць іх выпусьціць на рынак гэтыя запасы.

Апроч таго, адбываецца збор і загатоўка сэлекцыйнага насеньня аўса і ячменю. Гэтага насеньня маюць загатаваць да 30000 пудоў з тае насеннае пазыкі, якая была выдадзена сялянам увесну 1925 году і зараз аддаецца імі назад.

Каб маламоцных сялян здавальняць звычайным насеньнем аўса і ячменю, пры сялянскіх камітэтах узаемадапамогі арганізуецца спэцыяльны натуральны насенны фонд. Для арганізацыі гэтага фонду ўрад адпусьціў 100.000 руб., што дасьць магчымасьць загатаваць прыблізна 60.000 пуд. аўса і ячменю. Гэты фонд будзе ўвесь час функцыянаваць як натуральны, г. з. пазыкі будуць выдавацца і звარачацца натураю, незалежна ад рыначных цэн.

Усе гэтыя сродкі вытворчасьці (насеньне, угнаеньне, машыны і г. д.) будуць разьмяркованы між акругамі на падставе іх заявак. Акругі павінны будуць прасунуць гэтыя сродкі ў раёны і непасрэдна ў сялянскія гаспадаркі. Разьмер крэдытаў будзе залежаць ад спэцыяльных эканамічных каэфіцыентаў, устаноўленых для кожнае акругі. Дзеля гэтага трэба справу наладзіць так, каб кожная акруга ці раён ведалі, які крэдыт і для якіх гаспадарак яны атрымаюць.

Мы лічым, што ў першую чаргу ўся гэта дапамога павінна рабіцца той беднаце, на землях якой ідзе земляўпарадкаваньне, ці якую надзяляюць зямлёю, а таксама тым сялянскім гаспадаркам, якія пераходзяць на шматпольле. Гэтыя гаспадаркі трэба падлічыць і плян іх крэдытаваньня трэба правесьці праз райвыканком і сельска-гаспадарчы савет, але нельга зусім абмінаць іншыя сялянскія гаспа-

(Працяг глядзі на 4-ай старонцы).

У САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ.

На раённым зьезьдзе саветаў.

(Пухавіцкі р., Меншчына).

З 28 лютага па 1 сакавіка працаваў зьезд саветаў Пухавіцкага раёну.

Са справаздачы РВК выявілася, што с-г сэкцыі не працавалі, а культурных сіл у раёне даволі. С-г. гурткамі ахоплена 180 чал., але гурткі ня мелі сувязі з сэкцыямі.

Былі плянарныя пасяджэньні РВК у вёсках Балочскага і Навасёлкаўскага с-саветаў, якія ня далі жаданых вынікаў. Мала прысутнічала насельніцтва, што тлумачыцца слабаю працаю с-саветаў, у гэтым напрамку не апавяшчалі насельніцтва аб пленумах, ня цікавілі імі.

Неабходна адзначыць дзелавітасьць выступленьня ў спрэчках па дакладу АВК сялянкі дэлегаткі **Саўчык Яўгіньні** з Турынскага с-с.

— Сялянцы трудна культурна разьвівацца і прымаць актыўны ўдзел у савецкім будаўніцтве. У летні палявы рабочы час мала адчыняецца ясьляў для дзяцей. У зімовы час прыкоўвае да хаты верацяно, амаль што ўсю зіму прыходзіцца прасьці кудзелю.

І потым прасіла зьвярнуць увагу на становішча сялянкі і адчыніць у раёне фабрыку ці прадзільню.

Камісія па выпрацоўцы рэзалюцыі ўнесла пункт аб устанаўленьні ў раёне прадзільных станкоў і зьезд гэта зацьвердзіў.

Прынята зьездам абавязковае страхаваньне коняў па акладу 60 руб. з унясеньнем 4 проц. страхоўкі.

На ўсіх зьездах мала жанчын, трэба іх пасылаць больш, яны шмат па могуць вырашаць пытаньні сялянскага і рабочага быту.

Н. Зімін.

Школьнае будаўніцтва.

Крызіс перажыты.

(Дворжыцкая сямігодка, Чырвонапольскі р. Полаччына).

У цяжкіх умовах пачала сваё існаваньне Дворжыцкая 7-годка. Яна нарадзілася толькі ў мінулым годзе з школы-прымітыўкі 0-4, сёлета мае 0-5 груп.

Усё было разбурана: памяшканьне прышло ў заняпад, школьная мэбля разваліласяь, усё абрушылася.

На адпушчаныя РВК з астаткаў мін. году 160 руб., выкарыстаўшы сэзон вясеньняга беспрацоўя, удалося па дзяшовай цане зрабіць значны рамонт: паправілі падлогу, печы, парты, зрабілі вешалкі, уставілі 140 вааконных шыб і зрабілі пабелку сьцен у 2-х школьных будынках.

Па каштарысу 1925-26 г. атрымалі яшчэ 150 руб. на гаспадарчыя патрэбы, за якія зрабілі неабходнае новае школьнае абсталяваньне.

З матар'яльнага боку, можна лічыць, школа аправілася зусім.

[illegible] яшчэ абстаіць справа з падручнікамі, хоць, праўда, ужо таксама крызіс перажыты.

У пачатку навучальнага году забясьпечанасьць падручнікамі і навучальнымі дапамогамі вызначалася ўсяго толькі ў 20 проц.

І тут РВК троху дапамог: адпусьціў 50 руб., на якія і былі куплены неабходныя навучальныя дапамогі дзеля старэйшых груп. Частка кніг атрымана з райкультаддзелу. У сучасны момант школа забясьпечана, прыблізна, на 50 проц.

У другім паўгодзьдзі на 150 руб. з сродкаў РВК будзе закуплена вучнёўская бібліятэчка—100 руб. і падручнікаў—50 руб.

У другім паўгодзьдзі школа будзе забясьпечана ўсім неабходным на 75 проц.

Такім чынам, паступова згладжваюцца цяжкія раны разбурэньня на школьным арганізьме і будуецца новае, крэпкае, жывое цела савецкай працоўнай школы.

А. М кі.

Новы настаўнік.

(Глускі р., Бабруйшчына).

Доўгі час вёска Жывунь ня мела школьнага будынку. У 1925 г. нашай вёсцы РВК даў будынак на адлегласьці 15 вёрст ад вёскі. Перавезьці гэты будынак і збудаваць школу наша вёска ня мела сіл, а хутары, (лік двароў якіх перавышае лік двароў нашае вёскі) не хацелі дапамагчы, бо думалі перанесьці школу на адзін з хутароў. Паміж вёскай і хутарамі ішлі спрэчкі за школу.

Нованазначаны настаўнік умела зьнішчыў гэтыя спрэчкі і школа была збудавана недалёка ад вёскі. Калі будавалася школа, [illegible] паклясьці шмат працы. Ён сам возіў цэглу, працаваў з сякерай і гэтым падаваў большую ахвоту сялянам да працы. Потым, калі была збудавана школа і першы раз быў пастаўлен у школе спэктакль, мы першы раз пачулі ад нашых дзяцей вершы на нашай роднай беларускай мове.

І мы, сяляне, в. Жывунь выносім шчырую падзяку нашаму настаўніку за яго няўтомную працу, потым тэй установе, якая назначыла нам такога настаўніка, а таксама і тэй вучэбнай установе, якая выпускае такіх настаўнікаў.

Сяляне в. Жывунь.

даркі. Мясцовыя органы павінны зьвярнуць асаблівую ўвагу на ачыстку і пратраўленьне насеньня. На гэту справу павінны быць мабілізаваны ўсе машыны для чысткі насеньня, не зважаючы на тое, каму яны належаць,—ці то пракатнаму пункту, ці то савецкай гаспадарцы, ці то каапэрацыі. Згодна нашага пляну павінна быць ачышчана каля 1.800 000 пудоў насеньня. У паасобных акругах вызначана ачысьціць 18-20 проц. усяго насеньня, але калі месцы выявяць сваю ініцыятыву, дык гэта колькасьць ачышчанага насеньня можа значна павялічыцца.

Пасяўную кампанію трэба таксама скарыстаць для вытворчага каапэраваньня сялян, бо гэта самы спрыяючы момант. Калі прыглядзіцца да патрэб сялян, дык мы ўбачым, што ім не стае шмат насеньня (гатунковага насеньня аўса, ячменю, картоплі, канюшыны, цімафееўкі, серадэлы, лубіну і г. д.).

Большасьць сялян ня мае магчымасьці карыстацца неабходнымі машынамі (трыерам, арфаю, увосень—малатарняю, машынамі для перапрацоўкі малака, садовіны, гародніны і г. д.).

А між тым, усе сялянскія гаспадаркі могуць наладзіць справу так, што яны будуць мець усё патрэбнае для іх насеньне. Дзеля гэтага ім трэба арганізаваць у сябе насеннае таварыства. Насеннаму таварыству неабходныя крэдыты і насеньне павінны давацца ў першую чаргу. Мясцовыя органы, спэцыялісты і каапэратары павінны мець гэта на ўвазе і ў кожным раёне арганізаваць насеннае таварыства, каб зусім не залежаць ад выпадковага прывозу насеньня з другіх раёнаў.

Таксама і з машынамі. Кожная сялянская гаспадарка ня можа для сябе купіць патрэбныя машыны, ды, апроч таго, яна ня здолела-б цалкам скарыстаць трыер, малатарню і іншыя складаныя машыны. Купіць машыны, а таксама цалкам скарыстаць іх могуць толькі машынныя таварыствы. Дзеля гэтага неабходна арганізоўваць машынныя таварыствы, што трэба праводзіць у часе пасеўнае кампаніі. У галіне жывёлагадоўлі, праводзячы злучную кампанію, у нас будзе патрэба ў заводзкіх праізвадзіцелях. Іх сяляне здолеюць купіць толькі тады, калі арганізуюцца ў жывёлагадоўчае таварыства. Можна прывесьці яшчэ больш прыкладаў, якія даводзяць неабходнасьць і карыснасьць вытворчае каапэрацыі, але я лічу, што і гэтага даволі, каб праканацца, што гэтую працу трэба праводзіць у часе пасеўнае кампаніі.

У заключэньне трэба сказаць, што—

1) галоўнаю задачаю пасеўнае кампаніі зьяўляецца арганізацыя інтэнсіўнае сельскае гаспадаркі, дзеля чаго неабходна як мага шырэй правесьці працу па арганізацыі шматпольля, паказаўчых вучасткаў і ачысцы насеньня;

2) пасяўную кампанію трэба скарыстаць для арганізацыі рознае вытворчае каапэрацыі, як насенныя, машынныя, жывёлагадоўчыя таварыствы і масларобча-сыраварныя і іншыя арцелі;

3) дапамогу беднаце трэба зьвязаць з земляўпарадкаваньнем і надзяленьнем яе зямлёю, дзеля чаго выдаваць крэдыт на закупку каня, машыны, угнаеньня, насеньня канюшыны, ячменю, аўсу і г. д. Але тут трэба, выходзячы з рэальных магчымасьцяй, пэрсанальна вызначыць колькасьць той беднаты, якой павінна быць зроблена дапамога, ды з такім разрахункам, каб яе гаспадарку адразу належна наладзіць.

Прышчэпаў.

Ахова народнага здароўя.

Памажэце ў лячэбнай справе.

(Вёска Сяргеевічы, Шацкага раёну, Меншчына).

У мястэчку Шацк ёсьць больніца, а ў Цітвянскім, Цяйленьскім і Гарэліцкім сельсаветах—мэдпункты. У Сяргееўскім сельсавеце, які ляжыць у адлегласьці 10—15 варст ад раённага цэнтру—мястэчка Шацку—няма ні фэльчара, ні пункту.

Селяніну з хворым трэба ехаць у мястэчка Шацк. А бываюць і такія выпадкі, што ў селяніна і каня няма, што тады рабіць? Здараліся выпадкі, што пакуль селянін даедзе да доктара ці фэльчара ў м. Шацк, дык і лячыць няма каго.

З гэтай прычыны кабеты ніколі ня носяць да доктара хворых дзяцей, а лечаць іх у шаптуноў ды знахароў.

Няхай тыя ўстановы, да якіх гэта належыць, дапамогуць у гэтай справе нашым сялянам, няхай дапамогуць нам пазбавіцца ад цёмнага ўплыву шаптуноў.

Д. В.

За чым астаноўка.

(Бягомльскі р., Барысаўшчына).

Ужо колькі разоў сялянства прасіла мясцовую ўладу аб адчыненьні мэдпункту ў нашай вёсцы—Дамжарычах. Але, ня гледзячы на гэтыя просьбы і нават на пастанову Бягомльскага РВК аб дазваленьні на кошт каштарысу Бягомльскага ўрачэбнага вучастку адчыніць мэдыцынскі пункт у Дамжарычах, яго чамусь няма.

Самыя блізкія пункты гэта: Лепля, Бярэзіна і Бягомля, якія знаходзяцца больш, як 30 вёрст ад Дамжарыч.

І вось, лячыся хворы. Шукай палягчэньня ад хваробы. Наша вышэйшая ўлада сродкі дае на нашы патрэбы, толькі гэтыя сродкі хтось не дазваляе скарыстаць не па „параграфах“. А яны-ж усяроўна пайшлі-бы на тую самую патрэбу.

Сялянства з свайго боку дае часовы будынак для зьмяшчэньня мэдпункту.

М. С—ко.

Чакаюць лекара.

(В. Данілевічы, Лельчыцкага р, Мазырскае акругі).

Савецкая ўлада прыкладае колькі можна сілы, каб весьці барацьбу з тым злом, з тою цемраю, якую нам астравіў стары лад. Яна як можна стараецца пасылаць культурныя сілы ў самыя глухія куты нашае старонкі. Каб забараніць селяніна ад знахара, ад шаптухі, ад розных бабак, якія часта катухі, ад розных бабак, якія часта лечаць сялянства, на вёску пасылаюць дактароў, фэльчароў і г. д.

Але ёсьць яшчэ вёскі, якія ўжо верыць перасталі, што на сьвеце ёсьць лекары.

Возьмем, напрыклад, в. Данілевічы. Тры гады сяляне ня бачылі ні доктара, ні фэльчара, а бывалі такія выпадкі, што амаль усе сяляне ў вёсцы хварэлі. Ёсьць у Данілевічах школа, у якой за апошнія 3 гады ні разу ня было дактарскага агляду. А сялянства на кожным сходзе падымае пытаньне аб лекару, а ён так і не прыяжджае. Ня шкода было-б, каб іх ужо і сапраўды ня было ў Лельчыцкім раёне; а то-ж калі ўзяць, дык у Лельчыцах доктар і фэльчар, у Мілашовічах фэльчар, у Сімановічах фэльчар; ды і ў другіх вёсках ёсьць, а за 3 гады ў Данілевічы ніводзін не даведаўся. У далейшым гэтае пытаньне патрэбна вырашыць як небудзь інакш, бо калі лекар ня будзе наведвацца на вёску, мы ня скора выжывем розных шаптух, знахароў і інш.

Рута.

Кнігу і газэту—вёсцы.

Што яшчэ ня зроблена кнігарнямі.

(М. Зембін, Барысаўшчына).

У нашым мястэчку ёсьць кнігарня Бел. Дзярж. Выдавецтва. Ня гледзячы на тое, што цяпер у нас вялізарны запыт на расейска-беларускія слоўнікі Байкова і Гарэцкага, гэткіх у Зембінскай кнігарні і з агнём ня знойдзеш. А загадчык не сьпяшаецца выпісаць. Хіба можа слоўнікаў няма на складах Выдавецтва, дык у гэткім разе трэба, каб Бел. Дзярж. Выдавецтва, прымаючы пад увагу вялікую патрэбнасьць у слоўніках, выпусьціла іх у другім выданьні.

Гэтак сама ў гэтай-жа кнігарні прымаецца падпіска і на газэту „Савецкая Беларусь“, але калі хто колечы з падпіскай спозьніцца, дык газэты і ў вочы ня ўбачыць, бо ў кнігарні няма. Пагэтаму, неабходна, каб колькі нумароў газэты кнігарня атрымоўвала дзеля продажы ў драбніцу.

Было-б вельмі пажаданым, каб падпіска на газэты прымалася кнігарняй у рассрочку, а часамі і ў крэдыт дзеля таго, што служачыя ўстаноў атрымоўваюць пэнсію ў канцы м-ца ў той час, як тэрмін на падпіску газэт зышоў, а пакуль надойдзе другі тэрмін выпіскі газэт—грошай ужо няма. Гэтак многія пры шчырым жаданьні выпісаць газэт застаюцца бяз гэткіх.

Нечапай.

Наша каапэрацыя.

Сельска-гаспадарчая каапэрацыя Барысаўшчыны.

1—2 сакавіка ў Барысаве адбыўся зьезд с-г каапэрацыі акругі. На зьезд зьявілася каля 70 дэлегатаў.

Зьезд прайшоў ажыўлена і дзелавіта.

З вялікай увагай быў заслуханы даклад старшыні сеткі і галоўнага інструктара. Ён адзначае невялікі ўзрост с-г каапэрацыі Барысаўшчыны: каапэравана ўсяго 17 проц. сялян. Хваля растрат і недахопы знайшлі відзае месца ў Барысаўскай с-г каапэрацыі. Але, ня гледзячы на гэта, сетка вырасла, узмацнела; калхозы займаюць выдатнае месца ў акрузе.

Нябывалая актыўнасьць дэлегатаў у спрэчках па справаздачы акруговага інструктара.

Запісалася каля 25 дэлегатаў, і ўсе выказаліся.

Вось выступае дэлегат ад Барысаўскага с-г т-ва «Дапамога»:

— Гандляваць мы ня ўмеем; зусім нядаўна выявіўся недалік у краме больш 1000 р. Прабавалі гандляваць капустай і заместа прыбытку, аказалася 680 р. страты, таксама пачалі гандляваць сенам—700 з большым руб. прагандлявалі, каля 1000 руб. страты аказалася пры гандлі мясам.

Шмат дэлегатаў у спрэчках застанаўліваліся на поўнай адсутнасьці інструктаваньня з боку акр. аддзяленьня; нізавыя т-вы ня ведаюць, ці ёсьць у іх недахопы, ці ўмела яны гандлююць, а інструктар прыедзе на дзень і назад, не паглядзіць на рахункаводзтва.

А вось выступае селянін з вытворчай арцелі м-ка Бабра, Крупскага р.

— У нас зусім іншае; яшчэ летась арганізавалі арцель, вылучылі нам некалькі дзес. зямлі з пад пнёў. Труднавата было ў першы час, але потым, калі заглянуў к нам інструктар з цэнтра, мы ўбачылі нашы хібы, праца пашла лепш. Закупілі трактар, прыкупілі жывёлы, маем каля 10.000 пуд сена з гэтай зямлі.

Зьезд заслухаў даклад агранома аб надыходзячай пасяўной кампаніі і ўдзеле с-г каапэрацыі ў кампаніі.

Дэлегаты аднагалосна абралі арганізацыйнае бюро па стварэньню акруговага саюзу з 5 асоб. Гэтак жа абралі дэлегатаў на зьезд Белсельсаюзу.

М. Г.

Пахавалі каапэратыў.

(Мішковіцкі с-савет, Ульскага раёну, Полацкай акругі).

Некалькі гадоў таму назад сяляне вёсак Мішковіцкага сельсавету адчынілі ў вёсцы Мішковічах каапэратыў. Гэты каапэратыў адразу заваяваў аўтарытэт сялян з аднаго боку затым, што вёска Мішковічы знаходзіцца на самым бальшаку, а з другога боку затым, што каля гэтай вёскі няма блізка ні прыватнага гандляра, ні каапэрацыі.

Але ня доўга так цягнулася. Як стаў новы старшыня каапэратыву, дык праца каапэрацыі стала ўсё падаць і падаць, нарэшце, Мішковіцкі каапэратыў перастаў зусім існаваць з таго моманту, як праўленцы растрацілі каапэрацыйныя грошы.

Сабяруцца мішкоўцы—гутараць, гутараць, але ня ведаюць як выйсьці з гэтага становішча. Цяпер прыходзіцца езьдзіць за ўсякай дробязьзю ў мястэчка Улу, або Любінічы.

Трэба паклапаціцца Ульскай, або Любініцкай каапэрацыі аб адчыненьні ў вёсцы Мішковічы аддзяленьня каапэратыву, як аб гэтым хадайнічаюць мясцовыя сяляне.

П. Знаменскі.

ВЫВІХІ.

„Ён ня вінен“.

Грамадзянін Лагойскага с.-с. Мароз у 1923 г. зьвярнуўся ў мясцовае лясьніцтва, каб дазволілі яму распрацаваць кавалак пасекі (сваёй зямлі меў мала).

Быўшы лясьнічы Лісоўскі даў 1 з пал. дзес. пасекі на распрацоўку гр. Марозу за ўстаноўленую плату на тры гады.

Шмат Мароз папрацаваў, шмат выцекла ў яго поту, але наастатак распрацаваў пасеку.

У 1925 годзе агледзілася лясьніцтва, што Мароз пасек некалькі жэрдак і, думаючы, што там было шмат іх, пашлі лічыць пні. Пнёў знашлі шмат (вядома на пасецы) і бух пратакол на Мароза за высечку лесу.

РВК хутка разгледзіў і пастанавіў: Узыскаць з гр. Мароза „карнявой пасечанай вартасьці“ 261 руб. (штрафу ня было куды ўжо накладываць), і аддаў загад міліцыі—сыскаць.

Мароз у лясьніцтва. А там...

Ня ведаем, кажуць, калі лес быў некалі пасечан, дык плаці—з каго мы сышчам. Мароз з запіскай ад Лісоўскага, узятай пры ўмове, як браў пасеку, у РВК, міліцыю.

Пашло вандраваць—у РВК, у міліцыю, у с. с., зноў назад, пашлі дазнаньні, апросы. Наастатак само лясьніцтва просіць зьняць штраф, кажа: ён ня вінен. Але справа сёньня ня кончана і чым кончыцца—невядома, ну, а што Мароз патраціў некалькі дзесяткаў дзён за розную цеганіну, дык гэта ўжо відна.

ВАНДРАВАНЬНЕ ЗА ПІЛОЙ.

Гр-ну в. Лішчацы Шэйпу трэба было паправіць калёсы, якія паламаліся. А дзе ўзяць дрэва? Лясьніцтва не адпускае, (а справа была ўлетку ў самую пільніцу). І вось наш гр-н Шэйпа рашыў „саграшыць“: паехаў у бярэзьнік і высек адну бярозку на трайню да калёс.

Наскочыў лясьнік Пятрашка, адабраў пілу і пашоў.

— Ну, што-ж,—кажа Шэйпа, — грэшны, трэба адказваць. Але як будзе з пілой?

Яму растлумачылі, што калі зроблены пратакол, лесапасечка ясна, дык пілу вернуць.

Пашоў Шэйпа ў лясьніцтва, прося, каб аддалі пілу, бо няма чым дроў пілаваць, а купіць грошы няма.

Яму сказалі:—Пілы не дадзём.

Праз некаторы час, атрымаў паведамленьне ад РВК, што трэба плаціць 2 руб. Панёс заплаціць у міліцыю і з квітанцыяй (№ 14) зноў у лясьніцтва.

— Я ж заплаціў, будзьце ласкавы, аддайце пілу,—зноў прося Шэйпа.

— Не аддадзём, няма пастановы РВК, як будзе—тады.

— Ды я ўжо заплаціў.

— Кажуць, не аддадзём—значыць, кончана, сказаў лясьніцкі працаўнік, і сам пашоў.

— Кончана—думае Шэйпа. Пашоў дамоў.

Але зьявілася думка ў Шэйпа: не, ня можа быць, каб не аддалі пілы: гэтакага закону ў савецкай улады няма.

Пайду зноў. Трэці раз.

Тут трохі становішча зьмянілася: лясьніцтва яго адсылае ў РВК, каб узяў нейкую „пастанову“.

Прышоў—запёрты РВК. Спазьніўся.

Цягнецца чацьверты раз гр. Шэйпа ў Лагойск з Лішчыц за 15 вёрст за пілой. У РВК разявілі рты.

— Якое „пастанаўленьне“ трэба лясьніцтву ад нас?

Глядзелі, глядзелі, а пасьля пішуць лясьніцтву:

— Людзей не ганяйце, пілы ня маеце права трымаць.

Зноў Шэйпа ў лясьніцтва. Па дарозе спатыкае палітпамоцніка лясьнічага, дае яму. Той, прачытаўшы на асобнай паперцы піша „самому“ лясьнічаму: „Тав. Шалупенка, згодна распараджэньня РВК, аддайце Шэйпу пілу“.

Другі пам. паглядзеў на запіску і кажа: Як мы аддадзём пілу, калі ня знаем яе, у нас шмат піл, няхай прыдзе лясьнік, які састаўляў пратакол, тады“.

— Ды дзе-ж я яго знайду? Узмаліўся дзядзька Шэйпа, „ён-жа жыве за 15 вёрст, будзьце ласкавы, я ўжо пяты раз у вас“.

Пішыцца на адвароце першай запіскі другая: „Дайце ўсю пастанову, што аддаць пілу Бондараў“.

Зноў бяре Шэйпа ногі ў рукі і бягом у мястэчка, баючыся, каб не спазьніцца, шукаць палітпамоцніка, каб той даў „усю пастанову“.

Бегаў, бегаў, шукаў, шукаў, так і не знашоў наш замучаны Шэйпа палітпамоцніка. Сеў, выцер пот, скінуў шапку, каб галава трохі абсохла, бо ня жартачкі—некалькі разоў загойсаць у РВК, з РВК у лясьніцтва за 1 з пал. вярсты, з лясьніцтва зноў у РВК і г. д.

Адпыхнуўшы, пашоў Шэйпа дамоў бяз пілы, паслаўшы ў бок лясьніцтва дзесятак „добрых“ слаўцоў.

Адсюль ясна—як працаўнікі лясьніцтва глядзяць на сялян, як стараюцца здаволіць апошніх.

Ясна і тое, чаму на кожным кроку ў вёсцы самае балючае пытаньне,—гэта пытаньне пра лясьніцтва, чаму так шмат за яго скаргаў.

Кручонак.

Нам пішуць.

Бяз дроў сядзім.

(Варонічы, Шацкага р., Меншчына).

Раніцай у нашай вёсцы можна штодня ўбачыць такі малюнак: ходзіць селянін навакол свайго будынку і шукае, каб дзе знайсьці які-небудзь гніляк, або жэрдку каб пасеч на дровы.

А то зусім бярэ жэрдкі з плоту, каб зварыць сабе есьці, не гаворачы ўжо аб тым, каб было ў хаце цёпла.

А хто вінават? Сельсавет, вядома. Ён [illegible] паклапаціцца ў свой час аб гэтым і сяляне [illegible] вымушаны паліць усё, што пападзецца пад руку, або ехаць у лес красьці дровы. Такое зьявішча бывае кожны год і сяляне заўсёды зімою бяз дроў.

Селянін.

УСЕБЕЛАРУСКІ ЗЬЕЗД ПРАЦОЎНЫХ ЖАНЧЫН.

На ранішнім пасяджэньні 8 га сакавіка зрабіў даклад т. **Галадзед** на тэму: **„Міжнароднае і ўнутранае становішча СССР“.**

Даклад Старшыні СНК БССР тав. Адамовіча.

На вячэрнім пасяджэньні зрабіў даклад **Старшыня Савету Народных Камісараў т. Адамовіч** на тэму: «Чарговыя задачы сялянкі ў сельсавеце і ў грамадзкай працы».

Зараз яшчэ наша вёска адчувае значныя недахваты. Бракуе коняў, кароў, насеньня, вёска жыве яшчэ бедна. Чаму гэта так? Вайна шмат чаго зьнішчыла, зруйнавала фабрыкі і заводы.

Савецкая ўлада ня можа адразу загаіць гэтыя раны. Савецкая ўлада—гэта тыя самыя рабочыя і сяляне, і калі яны бедныя, дык і ўлада нічога не зарадзіць, каб залатаць усе гэтыя дзюркі.

Які-ж з гэтага выхад? Трэба паляпшаць дабрабыт вёскі, узьнімаць сельскую гаспадарку, падвышаць ураджайнасьць глебы, пашыраць жывёлагадоўлю і г д. Калі наш селянін будзе прадаваць на рынку больш прадуктаў сваёй вытворчасьці, ён будзе багацець, а разам з тым пачнецца культурны ўздым с.-г., увядзеньне шматпольля, пашырэньне пляцу кармавых расьлін і інш.

Каб выгадней прадаваць і атрымаць больш прыбытку, селянін павінен прадаваць свой тавар праз каапэрацыю, каб прыватны гандляр, прыватны пасрэднік не набіў сабе кішэні; з другога боку, наша прамысловасьць атрымае больш танны сырэц, і сялянства атрымае больш танны тавар.

Савецкая ўлада робіць усялякія захады, каб дапамагчы ўзросту нашай сельскай гаспадаркі. Мы будуем заводы, каб перарабляць сырэц сельскай гаспадаркі ў розныя прадукты, гэтым самым мы павялічваем запатрабаваньні на прадукты сельскай гаспадаркі, а з другога боку, пабудова фабрык і заводаў зьменшыць беспрацоўе вёскі.

Для палепшаньня стану сельскай гаспадаркі савецкая ўлада праводзіць земляўпарадкаваньне, але адразу яна ня можа здаволіць усе заявкі, бо ў нас не хапае ні *каморнікаў, ні сродкаў, але ўсёж-такі ў гэтай галіне выканана адна траціна ўсіх заявак.*

Савецкая ўлада таксама імкнецца пашырыць аграномічную і лекавую сетку, пабудаваць больш школ і зьнішчыць няпісьменнасьць.

Але ва ўсёй гэтай справе працоўныя масы павінны згуртавацца вакол савецкай улады, сяляне павінны аб'яднацца ў камітэты ўзаемадапамогі, у каапэрацыю. Сялянства расьцярушана, неарганізавана—яму трэба згуртавацца і ўзяцца за адбудову сваёй гаспадаркі.

Савецкая ўлада імкнецца пабудаваць больш школ, каб зьнішчыць няпісьменнасьць, сялянства павінна з'арганізавацца, каб пабудаваць з дармнага лесу памяшканьні для школ, інтэрнаты для вучняў.

Наша сялянства павінна таксама зьвярнуць увагу на ахайнасьць, каб ня быць брудным, абшарпаным. Трэба будаваць лазьні, выпісваць газэты і наогул цікавіцца ўсім тым, што паляпшае наш дабрабыт, і што вядзе да лепшага жыцьця.

Якая ж роля ва ўсім гэтым жанчыны? Сялянка поплеч з мужчынай павінна прымаць удзел ва ўсім будаўніцтве, жанчына павінна ўзяцца за работу ў сельсавеце у каапэрацыі, камітэце сялянскай узаемадапамогі і г. д. Жанчына сама, сваімі ўласнымі рукамі павінна будаваць школы, каб дзеці не расьлі, гледзячы на лес, сялянка павінна прымаць чынны ўдзел ва ўсім савецкім і грамадзкім будаўніцтве. Сялянка павінна дапамагчы замацаваньню саюзу рабочай клясы з сялянствам, каб пад кіраўніцтвам рабочай клясы і камуністычнай партыі выйсьці на шлях лепшага жыцьця, на шлях сацыялізму.

Абмен думкамі па дакладу т. Адамовіча.

Выступаўшыя сялянкі (Юхнавец, Конанава, Міхневіч і інш.) зазначаюць, што крэдыт атрымліваюць толькі заможныя гаспадары, а бядняк ня можа яго атрымаць, бо трэба ўносіць пай, калі-ж за яго паручаецца багацей, дык за гэту ласку бедняку прыходзіцца адбываць прыгон.

Трэба пашырыць сетку лекарскіх пунктаў і школьную сетку, бо наша сялянства ўжо прабудзілася і імкнецца жыць па новаму.

Земляўпарадкаваньне праводзіцца вельмі марудна; гэту справу трэба пасунуць наперад. Вёска чакае, калі ёй дадуць у крэдыт кравецкія машыны і мяліцы (мяць лён).

Сялянка **Міхневіч** (Аршанскай акр.) зазначае, што каб па вёсках жыло больш яўрэяў, было б лепей, бо яўрэі ўмеюць арганізоўвацца.

Тав. Арцюхіна (загадчыца жэнаддзелу УсеКП) зазначае што савецкае будаўніцтва можа пасоўвацца наперад, калі ў ім будуць прымаць шырокія колы працоўных мас і пры чынным удзеле работніц і сялянак.

Сёньня, 8-га сакавіка, работніцы і сялянкі Савецкага Саюзу робяць падагуленьне таго, што яны зрабілі для ўзмацненьня савецкай дзяржавы. Мы маем шмат дасягненьняў, і гэта ўсё зроблена таксама дзякуючы працы работніц і сялянак.

Савецкая ўлада яшчэ ня можа ў такі кароткі тэрмін зьнішчыць усе хібы і заганы, работніца і сялянка павінна вучыцца, павінна ліквідаваць няпісьменнасьць, яна павінна працаваць поплеч з мужчынамі ў адбудове новага жыцьця, жыцьця праўды і шчасьця.

Працоўніца маці!

Страхавыя касы значна паляпшаюць твой побыт,—будзь актыўнаю і бяры ўдзел у іх працы.

Першы ўсебеларускі зьезд сялянак-яўрэяк.

Учора ў 10 гадзін раніцы адчыніўся першы ўсебеларускі зьезд сялянак-яўрэяк. Ад імя галоўбюро яўрэйскае сэкцыі УсеКП зьезд вітаў т. Чэмерынскі. Ён зазначыў, што на Беларусі ў апошні час ужо адбываецца другі яўрэйскі зьезд. Гэта сьведчыць, што ў савецкім краі яўрэйская нацыя карыстаецца роўнымі з іншымі нацыямі правамі. Савецкая ўлада імкнецца палепшыць становішча яўрэяў. Надзяленьне яўрэяў зямлёю ідзе ва ўсім Саюзе. Пераходу на зямлю, г. з. да прадукцыйнае працы, павінна дапамагчы само яўрэйскае жыхарства. На зямлю павінны пераходзіць шырокія масы яўрэйскага жыхарства, а не паасобныя яўрэі Ворагі савецкае ўлады—ворагі надзяленьня зямлёю яўрэяў.—Сіяністы імкнуцца пашкодзіць землянадзяленьню яўрэяў і яны ўзьнялі вялікую кампанію супроць гэтага землянадзяленьня. Яны імкнуцца да таго, каб нам не пасылалі грошай на працу па надзяленьню яўрэяў зямлею. У гэтым годзе мы намецілі перавесьці на зямлю 10 400 сем'яў. Прыехаўшыя на зьезд яўрэйкі сялянкі выкажуць сваю волю. Я жадаю зьезду пасьпяховае працы. ЦК нашай партыі і рабочая кляса ўпэўнены, што ваш зьезд свае задачы выканае.

Далей выступіў т. Карп, які ў сваім дакладзе зазначыў на ўсе захады, якія робіць урад, каб палепшыць становішча сялян у Беларусі. Адпушчаны значныя сродкі на мэліярацыю і земляўпарадкаваньне. Ужываюцца захады да каапэраваньня вёскі.

Усе захады ўраду ў першую чаргу скіраваны на паляпшэньне становішча беднаты, у тым ліку і яўрэйскае. Яўрэі ў БССР карыстаюцца ўсімі правамі. Сіяністы думалі вырашыць яўрэйскае пытаньне праз выезд у Палестыну. Але і там ня соладка тым, хто туды выехаў. Адбываюцца канфлікты з тубыльцамі—арабамі. Да таго ж Палестына не яўрэйская дзяржава, а ангельская калёнія. Становішча яўрэяў у другіх краёх таксама благое. Толькі ў СССР вырашаецца яўрэйскае пытаньне.

У канцы пасяджэньня выступае загадч. жаночага аддзелу ЦК УсеКП т. Арцюхіна. Яна заяўляе, што зьезд зьяўляецца вельмі важным для ўсіх работніц СССР і мае гістарычнае значэньне. Тут выразна вызначаецца вялікае культурнае разьвіцьцё. Перад зьездам задача—праводзіць культуру ў вёску.

Даклад т. Карпа выклікаў жвавае абгаворваньне. Дэлегаткі адзначылі неабходнасьць праводзіць культуру ў вёску, павялічыць кадр аграномаў, пашырыць сетку школ і г. д. Яны патрабавалі, каб гаспадаркі хутчэй былі пераведзены на шасьціпольле.

На вячэрнім пасяджэньні з дакладам аб міжнародным становішчы выступіў т. Ашаровіч.

У Савеце Народных Камісараў БССР.

На адбыўшымся 3 сакавіка чарговым пасяджэньні СНК БССР пад кіраўніцтвам Я. Адамовіча былі, між іншым, вырашаны пытаньні:

Статыстычная праца.

СНК прызнаў, што адной з важнейшых работ ЦСУ зараз зьяўляецца складаньне балянсаў народнай гаспадаркі БССР. Баланс народнае гаспадаркі на 1924 25 г. павінен быць складзен да 1 красавіка г. г., а праэкт балянсу на 1925-26 г.—да 1 кастрычніка г. г.

Прызнаючы, што Інстытут раён780ных статыстыкаў зьяўляецца надзвычайна важным органам статыстыкі, СНК прызнаў неабходным у далейшым усямерна ўзмацняць яго праз паляпшэньне матар'яльных умоў аплаты.

З повады важнага значэньня, якое маюць дабравольныя карэспандэнты ў ЦСУ, прызнана неабходным, каб ЦСУ узмацніла сувязь з гэтымі карэспандэнтамі і прыняла меры да павышэньня іх кваліфікацыі. Для перападрыхтоўкі раёных статыстыкаў і агульнага павышэньня кваліфікацыі статыстычных работнікаў прызнана неабходным арганізаваць курсы пры ЦСУ.

Нар. Каміс. Асьветы запрапанавана з наступнага году арганізаваць статыстычны цыкль у складзе факультэту права і гаспадаркі пры БДУ.

Дзеля каардынацыі статыстычных работ прызнана неабходным рэарганізаваць статыстычны савет пры ЦСУ, уключыўшы яго ў склад прадстаўнікоў адпаведных наркаматаў і ўстаноў, а таксама асобных кампэтэнтных працаўнікоў па статыстыцы. Пацьверджана неабходнасьць прыцягненьня да суровай адказнасьці ў судовым і адміністрацыйным парадку ўсіх устаноў і прадпрыёмстваў, адказваючых за статыстычную справаздачнасьць, за непрадстаўленьне матар'ялаў у свой час і за якаснасьць апошніх.

Падрыхтоўка да будаўнічага сэзону.

Агульнае кіраўніцтва ўсім будаўніцтвам па БССР і рэгуляваньне гэтымі работамі праз акруг. выканкомы ўскладзена на НКУС.

Прызнана неабходным прыняцьце мер да мэханізацыі выпрацоўкі цэглы.

Вырашана павесьці барацьбу за падвышэньне цэн на будаўнічыя матар'ялы і за нядобраякаснасьць.

Нар. Кам. Унутр. Гандлю запрапанавана рэгуляваць рыначныя цэны на будаўнічыя матар'ялы і ўстанавіць калькуляцыю матар'ялаў, выпрацоўваемых у БССР.

У першую чаргу павінны быць праведзены работы па будаўнічай праграме прамысловай, вайсковай і рабочага будаўніцтва.

Вырашана ўзьняць пытаньне перад СТО аб тым, каб усе трэсты, якія зрабілі дагаворы з органамі БССР на загатоўку і дастаўку будаўнічых матар'ялаў, выканалі ў тэрмін свае абавязацельствы.

Жыльлёва-каапэрацыйнае будаўніцтва.

Вытворча будаўнічы плян каапэрацыйнага рабочага будаўніцтва на 1925 26 год зацьверджан арыентыровачна ў суме 1.775.780 руб.

Белжылсаюзу запрапанавана зьвярнуць увагу на ўзмацненьне кампаніі па ўцягненьні рабочых і служачых у члены жыльлёвых каапэратываў, паставіўшы гэта пытаньне на абгаворваньне прафэсыянальных органаў.

Ассыгнаваньне сродкаў для Інбелкульту.

Вырашана адпусьціць Інбелкульту 13 000 р. на выдаткі, зьвязаныя з пашырэньнем работ Інбелкульту.

Камісія па мясцовых фінансах.

Для разгляду праэкту палажэньня аб мясцовых фінансах і прадстаўленьня яго ў СНК утворана камісія ў складзе т. т. Адамовіча, Пятровіча, Васілевіча, Турлая, Бэнэка, Парэчына, Яцкевіча, Прэфэрансава і Браўковіча.

Склад калегіі НКЗ.

Калегія НКЗ зацьверджана ў наступным складзе: Нарком—т. Прышчэпаў, нам. Наркома—т. Валодзько, члены калегіі—т. т. Русецкі, Шчэцько, Рэмізаў, Найхін, Волкаў, Лысаў, Аксючыц, Гніляксвіч і Філатаў.

Аб устанаўленьні надбавак на папённу плату.

У камісію пры СТО па ўстанаўленьні сярэдніх надбавак папённай платы ў якасьці прадстаўнікаў БССР вызначан Нар. Кам. Фінансаў т. Васілевіч, а яго намесьнікам—паўн. прадстаўнік БССР пры ўрадзе СССР т. Паўлюкевіч. Пры гэтым тав. Васілевічу і Паўлюкевічу дадзена дырэктыва пры абгаворваньні гэтага пытаньня адстайваць тое палажэньне, што такса на драўніну ні ў якім разе ня можа быць паменшана з повазду таго, што такое зьніжэньне паставіць пад пагрозу выпаўненьне ўсяго бюджэту БССР.

Забарона прымусовага абслугоўваньня пошты.

СНК забараніў прымусовае прыцягваньне насельніцтва да абслугоўваньня нізавых пунктаў паштова-тэлеграфнага ведамства даваньнем фурманак для перавозкі карэспандэнцый ці маемасьці, утрыманьнем пэрсаналу, даваньнем бясплатных памяшканьняў і інш.

Паштовыя скрынкі ў сельскіх мясцовасьцях,

СНК пастанавіў арганізаваць продажу паштовых марак пры сельсаветах і вывесіць у спадручных для насельніцтва пунктах паштовыя скрынкі для лістоў.

У „Маладняку“.

Літаратурны дыспут у Маскве.

Некалькі дзён таму назад у Маскве адбыўся дыспут на тэму: «Маладняк і шляхі разьвіцьця беларускай літаратуры». Даклад выклікаў жывы ўдзел студэнцтва ў абгаворваньні яго. Дыспут адбыўся ў зале I маскоўскага дзярж. Унівэрсытэту; на дыспуце прысутнічала звыш 800 чал.

Маладнякоўская скульптура.

Маладняковец, студэнт Віцебскага мастацкага тэхнікуму т. Азгур, у часе свайго прабываньня ў Менску (на зімовых вакацыях) зрабіў бюст Я. Купалы, Як. Коласа і У. Ігнатоўскага.

Полацкая філія.

Сябра ЦБ Маладняка А. Вольны выяжджаў для абсьледаваньня Полацкай філіі З дакладу яго на пасяджэньні ЦБ выявілася, што за апошнія часы філія значна разьвярнула сваю дзейнасьць і ўзмацавалася як па арганізацыйнай, так і па выхаваўчай галіне. Сходы філіі праводзяцца плянава. Падрыхтованы да друку зборнік маладнякоўскаў філіі.

Магілёўская філія.

Пасьля ўсебеларускага зьезду Маладняка праца маладнякоўскіх філій на Беларусі набыла больш сур'ёзны характар. Галоўная ўвага зьвернута на выхаваньне таварышоў. Напрыклад у Магілёўскай філіі на агульных сходах пачалі праводзіць індывідуальныя справаздачы таварышоў. Выдавецкі аддзел ЦБ атрымаў зборнік магілёўскіх маладнякоўцаў.

Маладнякоўскі клюб.

ЦБ Маладняка арганізавала ў ІБК маладнякоўскі клюб. Набыта ў Маскве шмат літаратуры па тэорыі паэтыкі і па найноўшай расейскай і ўкраінскай белетрыстыцы.

Загадчыкам клюбу і старшынёй праўленьня клюбу вызначаны маладняковец Я. Бобрык.

КЛЮБЫ І СТРАХАВАЯ КАМПАНІЯ.

Клюб і ленінскі куток павінны зрабіцца цэнтрам страхавое кампаніі, навакол іх мы павінны згуртаваць усю нашу працу ў гэтай галіне. Пры дапамове праўленьняў клюбаў і фабзавмясцкому праз ленінскі куток мы здолеем шмат зрабіць, каб распаўсюдзіць ідэі сацыяльнага страхаваньня і папулярызаваць справаздачы страхавое касы. У клюбе і ленінскім кутку трэба згрупаваць на бачным месцы лістоўкі справаздачы страхкасы, дыяграмы, лістоўкі-справачнікі сацыяльнага страхаваньня, лёзунгі і выстаўкі агульна-даступнае літаратуры. Шмат карысьці будзе мець страхавая кампанія, калі ў клюбе і ленінскім кутку ў працягу страхавое кампаніі адбудзецца рад вечароў пытаньняў і адказаў, сьветавых газэт, лекцый з туманнымі карцінамі аб сацыяльным страхаваньні, жывых газэт з праграмаю аб страхавой працы. Трэба наладзіць чытаньне і разгляд справаздач касы і статуту сацыяльнага страхаваньня. Шырока трэба практыкаваць скрынкі пытаньняў і адказаў, рулеткі, ці іншыя прыстасаваньні з пытаньнямі, на якія тут-жа, у прысутнасьці сяброў клюбу, даваць адказы.

Пытаньні для рулетак трэба прыгатаваць загадзя на самыя жыцьцёвыя тэмы, напрыклад: як разьлічвацца з застрахаванымі пры выплаце ім дапамогі за час хваробы і г. д. Каб адказваць застрахаваным, павінен заўсёды быць у клюбе сябра камітэту касы.

Кампанію праз клюбы трэба праводзіць у плянавым парадку, распрацаваўшы яго загадзя разам з праўленьнем клюбу ці фабзавмясцкомам для ленінскага кутку.

Р. Алесін.

У МЕНСКУ.

Прывітаньні ўраду БССР.

На імя ЦВК БССР паступілі прывітальныя тэлеграмы, а ўласна: ад 3-га раённага зьезду саветаў Крычаўшчыны, ад акруговага зьезду сельска-гаспадарчай каапэрацыі Барысаўшчыны, ад 3 раённага зьезду саветаў Буда-Кашалёўскага раёну і 3 зьезду саветаў Глускага раёну.

На імя старшыні ЦВК БССР т. Чарвякова паступіла прывітальная тэлеграма ад 3 Касьцюковіцкага раённага зьезду саветаў.

Падрыхтоўка да вясновых работ.

ПА НАРКАМЗЕМУ.

Паказальныя палі і вучасткі.

НКЗ намеціў закласьці ў сёлетнім годзе 1.870 паказальных вучасткаў з яравымі культурамі.

Апрача таго, пастаноўлена ўпарадкаваць 200 паказальна-сялянскіх садоў, закласьці 300 невялічкіх паказальных гародаў і 5 акруговых вучэбна-паказальных пасек.

Ачыстка насеньня.

Зараз у акругах працуе 165 абозаў па ачыстцы збожжа.

Усяго мае быць ачышчана да 1.800.000 пуд. насеньня, г. зн., удубальт у параўнаньні з мінулым годам.

Прэміраваньне гаспадарак.

Да 15 красавіка ў акругах будзе закончана праца па прэміраваньні сялян за с.-г. палепшаньні.

Усяго ў гэтым годзе на прэміраваньне сялян адпушчана да 108 000 руб. (збожжам, машынамі і ўгнаеньнямі).

Да барацьбы са шкоднікамі.

Для барацьбы за шкоднікамі ў Менскую, Слуцкую і Бабруйскую акругі НКЗ мае накіраваць вясною спэцыяльныя абозы з патрэбнымі прыладамі і сродкамі.

ПА ЦЭНТРАЗЕМСКЛАДУ.

Падрыхтоўка Цэнтраземскладу да веснавой кампаніі на 5-га сакавіка выявілася ў наступным:

С.-г. машыны і прылады.

Загатоўлена плугоў—46.701, барон—5.104, акучнікаў—3 390, палольнікаў і культыватараў—194, сеялак—154 і арфаў—1.716.

Насеньне.

Загатоўлена канюшыны—7.628 пуд., цімафеяўкі--813 п., сэрадэлі- 4.884 п., вікі—9.314 п., лубіну—8 244 п., агароднага насеньня і клубняплодаў—на 29.106 руб.

Штучныя ўгнаеньні.

Супэрфасфату загатоўлена 313.207 пуд. тамасшлаку—5.717 п., касьцяной мукі—25 009 п., фасфарытнай мукі—772 п., калійнай солі—5.316 п., сялітры—3.159 п., мэталаў і мэталічных вырабаў—на 1.235.309 р.

СТРАХАВАЯ СПРАВА.

Згодна наказу Савету Працы і Абароны, па акругах БССР устаноўлен прагрэсыўны разьмер пені за неакуратныя ўзносы плацяжоў па ўсіх тыпах страхаваньня (будынкаў ад агню, пасеваў ад градабіцьця, жыцьця і інш.).

Нявыплачаная ў тэрмін страхоўка лічыцца недаімкай і пасьля ўстанаўленьня індывідуальных палёгкаў падлягае прымусоваму высканьню.

Пры гэтым на недаімку налічваецца пры ўплаце яе ў працягу першага м-ца прасрочкі пеня ў 5 проц., у працягу другога м-ца—10 проц., трэцяга м-ца—15 проц., чацьвёртага і наступных м-цаў—20 проц.

ВЫНІКІ НАРАДЫ РАБОТНІКАЎ СПРАВІЦЕЛЬНЫХ ПРАЦОЎНЫХ УСТАНОЎ БССР.

На гэтых днях закончылася нарада работнікаў справіцельных працоўных пастаноў. Гэта нарада вынесла цэлы шэраг установў, найбольш характэрны з іх наступныя:

Нарада пастанавіла, каб усе справіцельныя ўстановы былі пераведзены на дзяржаўны бюджэт. Дзеля большай арганізацыйнай увязкі трэба ўтварыць нэйтралізаваны апарат па кіраваньні месцамі абмежаваньня БССР.

Трэба і надалей паляпшаць выхаваўчую працу справіцельных дамоў і пашырыць сетку с-г. фабрычна-заводскіх калёній.

Для ўтрыманьня асоб, што засуджаны на зьняволеньне з суровым абмежаваньнем, якія лічацца найбольш небясьпечнымі для рэспублікі, нарада лічыць патрэбным адчыніць адмежавацель спэцыяльнага назначэньня.

У галіне культурна-асьветнай працы нарада ўхваліла неабходным павялічэньне сродкаў на культурна асьветныя патрэбы. Разам з гэтым культурна-асьветная праца павінна быць узгоднена з працай вытворчага характару. У першую чаргу трэба зьвярнуць увагу на ліквідацыю агульнай і палітычнай няпісьменнасьці Нарада таксама прызнае неабходным далейшы развой клюбнай і палітычнай работы, якая шырока ўжываецца ў практыцы справіцельных дамоў.

Навука і тэхніка.

Дрэдноўт танк.

Капіталістычныя дзяржавы не шкадуюць грошай на новыя і новыя ўзброеньні і таму няма нічога дзіўнага, што Англія і Амэрыка вельмі зацікаўлены праэктам палкоўніка ангельскай арміі Хостона, які выпрацаваў модэль дрэдноўта-танка. Гэтая прылада для сьмерці і разбураньня павінна каштаваць 1 міліён фунтаў стэрлінгаў (каля 10 міліёнаў рублёў).

Новы танк будзе ехаць па зямлі і плыць па вадзе Так, напрыклад, пачаўшы свой пуць з Англіі, дрэдноўт-танк можа напрамкі прайсьці ўсю Эўропу ў 5 6 дзён, пераплываючы рэкі, быццам лужыны. Каб пераплыць Чорнае мора, яму трэба меней сутак, бо ён можа плыць па вадзе да 80 кілёмэтраў у гадзіну, а па зямлі—да 100 кілёмэтраў. Гэта рухомая крэпасьць у працягу аднаго тыдня можа зрабіць пуць ад Англіі да Пэрсіі або Турцыі.

Каманда танка будзе складацца толькі са ста чалавек, у той час, як морскі дрэдноўт гэткіх-жа памераў меў бы каманду ў трыста або чатырыста чалавек. Затапіць яго можна толькі тады, калі саўсім разрэзаць папалам, бо ён складаецца з паасобных сталёвых каморак, памерам прыблізна ў рост чалавека. Кожная каморка напоўнена тлёнам і геліем. Сьценкі каморак маюць таўшчыню ў некалькі паляў.

Танк мае толькі адну палубу ў форме парасона.

Паміж унутранай палубай і знадворнай ёсьць авіо-ангары для маленькіх аэрапляваў для разьведкі, якіх будзе да 36 штук. Кожны чалавек каманды мае адзін пакойчык са спэцыяльнымі сталёвымі сьценкамі значнай таўшчыні. Гэтыя пакойчыкі знаходзяцца ў самым асяродку дрэдноўта-танка і трэба некалькі сот пападаньняў вялікімі бомбамі па аднаму месцу, каб дабрацца да людзей. У часе бітвы каманда зносіцца паміж самой пры дапамозе тэлефона, тэлеграфа і радыё і бачыць адзін аднаго толькі пасьля бітвы. На выпадак небясьпекі ёсьць некалькі дзесяткаў ліфтаў для падёму каманды і выхаду з танка.

Гэтае сталёвае чудзішча мае каля 200 гармат рознага калібру. Памеры яго так вялікі, што невялікія дамы і нават форты ён разбурвае на сваім шляху, як картачныя дамочкі. Аўтар праэкту дрэдноўта-танка даводзіць, што дзесяць гэткіх чудзішчаў зробяць болей, чымся армія ў 25.000 чалавек разам са сваімі гарматамі, танкамі і газамі. Дэталі канструкцыі дрэдноўта-танка захоўваюцца ў строгім сакрэце.

Радыё-мачта ў 285 мэтр.

Каля Бэрліна, у Кэнігвустэр-гаўзэне, пабудована радыё-мачта, якая па вышыні зьяўляецца другой у сьвеце пасьля Эйфэлевай вежы.

Новы бясьпечны электрычны ліхтар.

Для работ у каменнавугальных капальнях, дзе заўсёды ёсьць руднічны і іншыя газы, якія лёгка загараюцца, ва Францыі нядаўна вынашлі новы с ўсім бясьпечны ліхтар з электрычнай лямпачкай. Лямпачка, дзякуючы рэфлектару, дае моцнае сьвятло, якога саўсім даволі для работы ў капальні.

Важыць ліхтар 2 з паловай кілёграмы.

Рымскі форум у Англіі.

Пры земляных работах для фундаманту вялікага банку ў Лёндане знойдзены руіны рымскага форума.

Рымляне, як вядома, уладалі Брытаніяй ад 43 па 409 год і цяперашняя сталіца мела назву Лёнданія. Рымскі Лёндоніум складаўся з дзьвюх частак, якія былі ў месцы сучаснага Корнхіля.

Усходняя частка была гандлёвай і злучалася з заходняй мастом, які быў перакінут цераз рэчку.

Новыя знаходкі ў Палестыне.

Ва ўсходняй частцы Эздролёнскай нізіны каля мястэчка Вэйсан, знойдзены руіны гіганцкай фінікійскай царквы ў імя багіні Астарты. Сярод руін гэтае царквы знойдзена многа прадметаў рэлігійнага культу і інш. прызначэньня. Па думцы архэолёгаў царква гэтая была пабудована пры фараоне Тумэсе III, 18-ай эгіпецкай дынастыі.

РЫНАЧНЫЯ ЦЭНЫ

на 8-III—26 г.

На сялянскія прадукты.

Пшаніца	2 р. 10 20 к. пуд.
Жыта	1 „ 75 „ „
Авёс	1 „ 80 „ „
Ячмень	1 „ 70 „ „
Вотрубі жытнія	1 „ 30 „ „
Мука пшанічн. мясцов.	3 „ 50 „ „
Гарох белы (буйны)	2 „ 10 „ „
Фасоля	2 „ — „ „
Пшано	2 „ — „ „
Семя ільнянае	2 „ 35 „ „
Сена	1 „ 10 пуд
Салома яравая	— 60 к. п.
Бульба	1 „ 80 асьміна
Мёд пчаліны	16 р. пуд.
Масла сьлівачнае	60 к. фунт.
Сыр белы	20 „ „
Яйкі	50 к. дзесятак
Шынька	26¼ к. фунт.
Сала	18 „ „ „

На гарадзкія прадукты.

Мука бульбяная	4 р. 75 к. пуд.
Цукар-рафінад	30 „ фунт.
„ пясок	25 „ „
Гарбата	2 р. 75 „ „
Соль	2 „ „
Газа	5 „ „
Мыла ядравае	20 „ „
„ мрамарнае	15 „ „
Тытунь II г.	2 р. фунт.
Алей паасовечны	20 к. „
Мяса гавяжае	22 к. „

Галоўлітовая № 16572

Пастановы і загады ўраду БССР.

ПАСТАНОВА

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

аб правох раёнавых выканаўчых камітэтаў прымаць на сябе абавязкасьці і ўваходзіць у гаспадарча-дагаворныя адносіны.

Дзеля разьвіцьця арт. 17 Палажэньня аб раёнавых зьездах саветаў і аб іх выканаўчых камітэтах (З З. БССР за 1925 г. № 31 арт. 290), а таксама арт. 9 Палажэньня аб маемасьці мясцовых саветаў за 12 лістапада 1923 году, зацьверджанага ЦВК Саюзу ССР (Весьнік ЦВК, СНК і СПА за 1923 год № 11 арт. 313) Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР **пастанаўляюць:**

Для ажыцьцяўленьня задач, ускладзеных на раёнавыя выканаўчыя камітэты Палажэньнем аб раёнавых зьездах саветаў і аб іх выканаўчых камітэтах, раёнавым выканаўчым камітэтам даецца права:

1. Набываць і атрымоўваць усімі законнымі спосабамі ў пастаяннае або часовае ўладаньне і распараджэньне розную, ня выключаную з грамадзянскага звароту, маемасьць.

2. Адчужаць тую маемасьць, якая знаходзіцца ў іх распараджэньні, з захаваньнем арт. 22 Грамадзянскага Кодэксу і выданае на разьвіцьцё ўвагі да гэтага артыкулу пастановы ЦВК і СНК БССР аб адчужэньні некаторых катэгорый дзяржаўнае маемасьці (З. З. БССР за 1925 г. № 16 арт. 114) прадаваць вырабы і прадукты прадпрыемстваў, якія знаходзяцца ў іх веданьні, як за гатовы разьлік, гэтак і на крэдыт, заключаць з дзяржаўнымі, каапэрацыйнымі і прыватнымі арганізацыямі і аддзельнымі асобамі патрэбныя дагаворы, у тым ліку дагавор куплі-продажу з ратаю выплаты і іншыя, прымаць і выдаваць задаткі і авансы і ўключаць умовы аб няўстойцы.

3. Прымаць у залог будынкі прыватных асоб з забясьпечаньнем выкананьня прынятых гэтымі асобамі на сябе забавязаньсьцей.

4. Здаваць і прымаць на сябе дастаўкі і падрады, у паасобку здаваць і прымаць работы па рамонту, пабудоўцы і па абсталяваньні розных будынкаў і прадпрыемстваў камунальнага характару і дарожных будоў (мастоў), гацей, пераправаў і інш.).

Увага: Агульны гадавы кошт усіх даставак і падрадных работ, якія прымае на сябе і якія здае раёнавы выканаўчы камітэт, апрача работ па перавозцы цяжараў і пасажыраў, не павінен перавышаць 20 проц. даходнае часткі гадовага бюджэту раёнавага выканаўчага камітэту.

5. Здаваць на склады для хаваньня, у элеватары і ў інш. установы прадукты свайго вырабу, робячы ўсе складзкія апэрацыі, браць пад іх пазычкі, застаўляць складзкія пасьведчаньні і пераўступаць іх трэцім асобам.

6. Аддаваць грошы ў дзяржаўныя ашчадныя касы, у дзяржаўныя і ў каапэрацыйныя крэдытныя ўстановы, адчыняць у іх бягучыя рахункі, уносіць тэрміновыя ўклады і ўклады да запатрабаваньня, падаваць да дысканту выданыя ім вэксалі, браць пазычкі пад залог тавараў і вырабаў.

7. Уваходзіць пайшчыкамі ў каапэрацыйныя ўстановы, набываць акцыі, прымаць удзел у якасьці ўкладчыкаў у таварыствах на веры з захаваньнем належных артыкулаў Грамадзянскага Кодэксу, загадзя пытаючыся на такі ўваход або ўдзел дазволу Акруговага Выканаўчага Камітэту.

8. Заключаць розныя кароткатэрміновыя пазычкі, у тым ліку па вэксалёх, на тэрмін ня больш 12 месяцаў і на агульную гадовую суму ня звыш 15 проц. даходнае часткі свайго бюджэту; заключаць пазычкі на тэрмін большы 12 месяцаў або на суму да 25 проц. даходнае часткі свайго гадовага бюджэту з дазволу Акруговага Выканаўчага Камітэту.

9. Арандаваць жылыя і нежылыя памяшканьні, здаваць у арэнду розныя будынкі і зямельныя вучасткі, перададзеныя раёнавым выканаўчым камітэтам у парадку палажэньня аб маемасьці мясцовых саветаў за 12 лістапада 1925 г. і наогул тыя будынкі і зямельныя вучасткі, якія знаходзяцца ў загадваньні раёнавага выканаўчага камітэту і падпарадкаваных яму ўстаноў на пэўныя тэрміны і без паказаньня тэрміну, а таксама заключаць дагаворы найманьня рознае іншае маемасьці.

10. Наймаць і звальняць рабочых і служачых, заключаць з імі калектыўныя дагаворы, а таксама заключаць усякія дагаворы з арцелямі рабочых і саматужнікаў і паасобнымі рабочымі на выкананьне імі работ і заказаў са свайго і з іх матар'ялу.

11. Здаваць вучасткі і будынкі на права забудоўкі, а таксама заключаць дагаворы аб дачы раёнавым выканаўчым камітэтам вучасткаў і будынкаў на праве забудоўкі.

12. Заключаць дагаворы страхаваньня рознае маемасьці.

13. Заключаць дагаворы на здачу ў эксплёатацыю перададзеных раёнавым выканаўчым камітэтам у парадку палажэньня аб маемасьці мясцовых саветаў за 12 лістапада 1923 году вод, лясоў і іншых угодзьдзяў і на распрацоўку агранамічных руд, будаўнічых каменьняў і агульна пашыраных выкапняў адпаведна з п. „г" арт. 20 Палажэньня аб нетрах зямлі (Весьнік ЦВК, СНК і СПА за 1923 год № 1 арт. 19).

14. Заключаць дагаворы з групамі веруючых і рэлігійнымі грамадамі аб здачы ў іх карыстаньне цэркваў і малельняў.

15. Выступаць на судзе ў якасьці істца, адказчыка і трэцяе асобы для абароны праў і інтарэсаў раёнавага выканаўчага камітэту і падпарадкаваных яму ўстаноў, а таксама выдаваць судовыя і іншыя спэцыяльныя даверанасьці.

16 Разам з уводзеньнем у дзейнасьць гэтай пастановы адмяняецца пастанова Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР за 16 студзеня 1925 г. аб праве раёнавых выканаўчых камітэтаў заключаць самастойна дагаворы на здачу ў арэнду належных маемасьцей (З. З. БССР за 1925 г. № 7 арт. 55).

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А ЧАРВЯКОЎ.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР Я. АДАМОВІЧ.

Сэкратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР З. ЧАРНУШЭВІЧ.

26 лютага 1926 г.
г. Менск.

ПАСТАНОВА.

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савету Народных Камісараў БССР пастанаўляюць зацьвердзіць наступнае

ПАЛАЖЭНЬНЕ

аб рэспубліканскім фондзе рэгуляваньня акруговых мясцовых бюджэтаў.

Для рэгуляваньня ў 1925 2 годзе мясцовых бюджэтаў акругаў Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў Беларускае ССР, на падставе арт 134 „Палажэньня аб мясцовых фінансах" (З З СССР 1925 г. № 61 арт. 459) **пастанаўляюць:**

1. Утварыць пад загадны Савету Народных Камісараў рэспубліканскі фонд рэгуляваньня.

2. Рэспубліканскі фонд рэгуляваньня складаецца з наступных даходаў:

а) астач грашовае загатоўкі ад былога рэспубліканскага мясцовага бюджэту;

б) сум, паступаючых на ўзварот пазычак выдадзеных з былога рэспубліканскага мясцовага бюджэту;

в) ад прадпрыемстваў мясцовага значэньня, якія знаходзяцца ў беспасрэдным веданьні Народных Камісараў Беларускае ССР;

г) сродкаў, якія адпушчаюцца з дзяржаўнага бюджэту асобнымі пастановамі Савету Народных Камісараў;

д) сум, якія складаюцца ад павышэньня даходаў над выдаткамі па мясцовых бюджэтах акругаў.

3. Фонд рэгуляваньня выдаткоўваецца выключна на выдачу дапамог дэфіцытным мясцовым бюджэтам акругаў для выкананьня прадугледжаных гэтымі бюджэтамі выдаткаў.

4. Дапамога з фонду рэгуляваньня пераводзіцца па асобных плянах кожнай акрузе ў тым размеры, у якім яна прадугледжана па зацьверджаным бюджэце гэтае акругі.

Увага: Зацьверджаны па бюджэце для кожнае акругі размер дапамогі з фонду рэгуляваньня можа быць зьменены толькі з дазволу Савету Народных Камісараў Беларускае Савецкае Сацыялістычнае Рэспублікі.

5. Фонд рэгуляваньня адмініструецца Саветам Народных Камісараў праз Народны Камісарыят Грашовых Спраў па ўправе мясцовымі фінансамі.

6. Сродкі, з якіх складаецца рэспубліканскі фонд рэгуляваньня, праводзяцца па фінансавай базе Народнага Камісарыяту Грашовых Спраў Беларускае Савецкае Сацыялістычнае Рэспублікі парадкам, існуючым для прыёму мясцовых сродкаў касамі Народнага Камісарыяту Грашовых Спраў.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А ЧАРВЯКОЎ.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР Я. АДАМОВІЧ.

Сэкратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР З. ЧАРНУШЭВІЧ.

26 лютага 1926 г.
г. Менск.

Адказны рэдактар М. КУДЗЕЛЬКА.

Апавяшчэньні.

— Сёньня, 10-га сакавіка, роўна а 1-й гадз. удзень у памяшканьні Ляхаўскага райкому склікаецца **пасяджэньне пленуму Ляхаўскага райкому, супольна з сэкратарамі ячэек раёну**

На парадку дню—даклад камісіі па абсьледаваньню Ляхаўскай арганізацыі КПБ. Яўка членаў і кандыдатаў райкому, рэвізыйнай камісіі і сэкратароў ячэек абавязкова.

Просьба не пазьніцца.

— Сёньня, 10 сакавіка, а 8-й гадзіны ўвечары ў памяшканьні клюбу Карла Маркса адбудзецца сход жаночых і прафэсыянальных арганізатараў, сэкратароў ячэек і старшынь фабзавмясцкомаў З дакладам на тэму: „Задача партыйнай працы сярод жанчын" выступіць член ЦК УсеКП(б) загадч жанаддзелу ЦК УсеКП(б) т Арцюхіна.

— Сёньня ў Доме Прац сьветы адбудзецца агульны сход сяброў саюзу Белпрацасьветы а 8 гадзіне ўвечары.

На павестцы дню: Даклад тав. Чарвякова аб 14 парт. зьезьдзе.

У чацьвер 11 III у памяшканьні Інбелкульту (3-ці паверх) адбудзецца **пасяджэньне сэкцыі белар. мовы і літаратуры**

Парадак пасядж: **1) Даклад М Грамыкі «Першая песьня з поэмы Гомэра Іліяда". 2. Даклад праф Бузука Да характарыстыкі белар паўднёвых дыялектаў. Гутарка мястэчка Калінкавічы".**

Пачатак а 7-ай гадз увеч Прысутнасьць членаў сэкцыі абавязкова. Доступ вольны **для ўсіх.**

— У чацьвер, 11 сакавіка, а 6 гадзіне ўвечары ў памяшканьні ІБК адбудзецца пасяджэньне камісіі беларускага стылю.

Парадак дню:

1) Даклад М Шчакаціхіна—Беларуская архітэктура XII стагодзьдзя.

2) Бягучыя справы.

Аддзел Загс пры Шацкім с.-савеце, Шацкага раёну, Менскай акр., паведамляе, што 2?-га сакавіка г. г. будзе слухацца справа аб скасаваньні шлюбу гр-кі **Марыі Кірылавай**; на гэты дзень выклікаецца гр-н **Захар Кірылаў**, месцазнаходжаньне якога невядома.

Справаздачная кампанія

Менскай Акруговай Страхавой Касы па перавыбарах Страхавога Камітэту распачалася з 5 сакавіка 1926 году.

Модус прадстаўніцтва на акруговую страхавую канфэрэнцыю—1 на 100 застрахаваных.

Канфэрэнцыя адбудзецца 17 га красавіка 1926 году.

КАЛЯНДАРНЫ ПЛЯН

правядзеньня страхавой кампаніі на прадпрыемствах і па ўстановах г. Менску.

Назва прадпрыемства.	Месца агульнага сходу.	Калі. Число і м-ц.
Беспрацоўн. будаўнікі	Памяшк. клюбу „Кр. Строитель".	9-III.
Пекарня МЦРК	Рог Савецкай і Арх. зав., № 97 8.	10 III—а 6 г. увеч.
Прац. калект. мэталістаў	Койданоўская, 8.	10-III—а 5 г. увеч.
Групком Белдзяржстрою, мясцком Белдзяржстрою, цэнтрасклад Белдзяржстрою, кахляны завод Сел.-Гасп. Інстытут і прац. калектыў будаўнікоў	Памяшк. клюбу „Кр. Строитель".	11-III—а 7 г. увеч.
УМТ	Ковны парк УМТ'у рог Баварн. і Ленінградзк вул.	11-III—а 10 г. ран.
Завод „Древообделочник"	У памяшк. заводу.	11 III—а 5 г. увеч.
Шпалерная фабрыка	Памяшк. шпал. ф кі.	13-III—а 5 г. увеч.
Прафшкола друкароў і Белдзяржвыдавецтва	Памяшк. БДВыд-ва.	13-III
Дражджавы завод „Пролетарий"	У памяшк. заводу.	13 III—а 3 г. дню.
Агульна-гарадзкі сход школьных працаўнікоў	Памяшк. клюбу Працасьветы.	14-III—а 7 г. увеч.
Украіналес, адзіночкі-дрэваапрацоўнікі, Лесбел	Памяшк. Лесбелу, пл. Волі, 21.	15-III—а 7 г. увеч.
Парыкмахеры	Няміга, 8.	15 III—а 2 г. дню.
Групком прыватн. прадпрыемстваў саюзу прац. камун. гаспадаркі	Няміга, 8.	15-III—а 6 г. увеч.
Банна-прач. аддз. прач. „Новый Быт"	Банна прач. аддз. прач. „Новый Быт" Акцяарск. вул.	15-III—а 5 г. увеч.
Завод „Беларусь"	У памяшк. заводу.	15-III—а 5 г. увеч.
Агульна-вузлавы сход саюзу Нарсувязь	Памяшк. кл ім. Падбельскага, Савецк. 47	17-III—а 7 г. увеч.
Будоўля Ваенведу, цагельныя заводы №№ 1 і 2	Памяшк. кл. „Красн. Строитель".	19 III—а 7 г. увеч.
Белаўтапрамгандаль	Памяшк. Белаўтапрамгандлю, Савецкая 82.	19-III—а 7 г. увеч.
Грузчыкі і беспрац. транспартнікі	Памяшк. Белпагрузу, Камсамольская.	20 III—а 8 г. увеч.
Прац. калектыў паліграфвырабу	Памяшк. прац. калектыву паліграфвырабу, Ракоўская вул.	20-III—а 5 г. увеч.
Беспрацоўныя не сябры саюзаў, што атрымліваюць дапамогу ад Страхкасы		21-III
1-шы Горрабачком будаўнікоў і архітэктурна-будоўны тэхнікум	Памяшк. кл. „Красный Строитель".	22 III—а 7 г. увеч.
Агульны сход усіх сяброў саюзу Нар. Харч.	Памяшк. клюбу „Культура".	22-III—а 7 г. увеч.
Рабачком прыватных прадпрыемстваў саюзу харчавікоў, млын „Возрождение", цукерня, прац. калектыў папяросьнікаў і пекароў	Клюб харчавікоў.	25-III—а 7 г. увеч.
Завод „Красная Заря"	У памяшк. заводу.	25-III—а 5 г. увеч.
Рабочыя падгародных сав. гаспадарак, гароднікаў, батракоў адзіночак, служачых геодэзычнага праўленьня і беспрацоўных сяброў саюзу прац зямлі і лесу	Клюб Акрвыканкому.	25 III—а 10 г. ран.
2-гі Горрабачком будаўнікоў, прафшкола будаўнікоў	Клюб „Кр. Строитель".	26 III—а 7 г. увеч.
Акц т-ва транспарт, транспарт МЦРК, Саўтаргфлёт, адзіночкі транспартнікі, транспарт ДПУ	Памяшк. акц. т-ва транспарт, рог Інтэрнац. і Камсамольск.	26-III—а 7 г. увеч.
Завод Мэтал	У памяшк. заводу.	27-III—а 2 г. дню.
Рабочыя і служачыя Наркамзему, Белсельпрамсаюзу, АКРЗА, ЦКСТУ, Цэнтраземскладу і Белсельтрэсту	Клюб Акрвыканкому.	27-III—а 7 г. увеч.
Шкляны завод «Пролетарий"	Клюб глуха-немых Акцябр. Райкому.	28 III—а 1 г. дню.
Харч. трэст і Белдзяржсьпірт	Пл. Волі, Харч. трэст.	1-IV—а 7 г. увеч.
Прыватн. прадпрыемствы швальнае прамысловасьці, прац. калект. і беспрацоўныя саюзу Швэйпром	Клюб ім Леніна.	3-IV—а 7 г. увеч.
Упаўнаваж. цэнтрасьпірту	Упаўнав. цэнтрасьпірт, Ляхаўка.	3-IV—а 5 г. увеч.
Інваліды працы і сем'і, якія страцілі кармільцаў	Клюб сав. гандлёвых служачых.	8 IV—а 7 г. увеч.
Прыватныя прадпрыемствы саюзу Хімікаў і прац. калектывы шкляной вытворчасьці.	Памяшк. саюзу хімікаў	10-IV—а 6 г. увеч.

КАМІТЭТ МЕНАКРСТРАХКАСЫ.

ТЭАТР-КІНО

Бел. Дзярж. ТЭАТР.	Серада, 10-га сакавіка. „Каваль-ваявода". Муз. п'еса А. Міровіча. Пастаноўка А. Міровіча. Дырыжэр Віктар Субашыяў. Пачатак а 8-й гадзіне.
Кіно „Красная Звезда"	Нямецкі баявік „БЕЗРАДОСТНАЯ УЛИЦА". Мастацкая псыхолёг. драма ў 8 часьцях. Звыш прагр.—ленінградзкія артысты 4 Фольлі.
Кіно „Пролетарий"	„ПОСЛЕДНЕЕ ИСПЫТАНИЕ". Амэрыканская трукавая драма ў 7 част.

ЗГУБЛЕНЫ:

— Мэтрычны выпіс, выд Менскім Загсам, Жыдовічу Ф. Ф., кв 1593.

— Пасьведч., выд. Лясінскай вол., Нова-Мікалаеўскай губ., Бовчак Е. Д., кв. 1594.

— 2 мэтрычн. выпісы, выд Менскім Загсам на імя Райко С.С. і яго сына В. С., кв. 1595.

— Дамавая кніга. дома № 48 па Загародн й вул., выд. Менск. акр. міліц., Айзэншвадту, кв 1596.

— Лічн. кніж. № 10788, выд. Менск акр ваен. кам., Гершановічу А. С., кв 1597.

— Каапэрац. кніж. МЦРК № 9065, сябра саюзу прац асьветы Пінкевічу П. Е., кв. 1598

— Лічн. кніж., выд. Астрашыцка-Гарадзецкім вал. ваен. аддз., Данейка В. П. кв. 1600.

Рэгістрац. карт. на каня, выд. б. Дукорскім вал. вык. кам., Бітусу К І, кв. 1599.

— Пасьведч. № 2958, выд Менск. акр. міліц., Васілеўскай Я.І. кв. 1601.

— Пашп., выд Менск. акр. міліц, Багданаву В. Г., кв. 1602.

— Мэтрычны выпіс, выд Менскім Загсам, Багданаву В. Г, кв. 1603.

— Карт. на атрым. дапамогі, выд. Менск. страх кас., Багданаву В. Г., кв. 1604.

— Дамавая кніга дому № 8 па Садова-Набярэжнай вул., выд. Менск. акр. міліц., Трамбецкай, кв. 1605.

— Пашп., выд. Менск. акр. міліц., Салавейчыку Р. І, кв. 1606.

— Сябр. кніж. № 1222, выд. саюз. сав. служач. гандлю, Стракоўскаму В. К, кв. 1607.

— Лекавая кніж., выд. Менск. страх. кас., сябра саюзу мэталістаў, Ігнатовічу В. В. кв. 1614.

1-ая дзяржаўная друкарня.